
ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL NOORD-HOLLAND WEST

EEN 'UITDAGENDE LEEROMGEVING VOOR TALENT'

Aanvraagdossier verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016

Academische Opleidingsschool Noord-Holland West
December 2011

INHOUDSOPGAVE

1. Algemene gegevens
2. Bijlagen
  1. Samenwerkingsovereenkomst
    - 1A. Visie en verankering AONHW
    - 1B. Schema ontwikkelingsfasen AONHW
  2. Onderzoeksprogramma

1. Algemene gegevens

1.1 Administratieve gegevens penvoerende instantie

Naam instelling : ST. CHR. VOORTGEZET ONDERWIJS ALKMAAR E.O.
CSG Jan Arentsz
Postadres: Postbus 8003
Postcode: 1802 KA
Plaats: ALKMAAR
Bezoekadres: Mandenmakerstraat 11
Postcode: 1825 BB
Plaats: ALKMAAR
BRIN-nummer: 02TD
Status inspectie: Vmbo (g)t en havo basistoezicht, vwo toezicht geïntensiveerd

Contactpersoon: drs. D. Bruinzeel, MSc
Telefoon: 072-5187676
Telefax: 072-5622714
e-mail: d.bruinzeel@ja.nl

Bankrekeningnummer: 37.64.17.900
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Alkmaar e.o., Alkmaar.

1.2 Administratieve gegevens partners

PARTNERSCHOLEN

Naam van de instelling: KAJ MUNK COLLEGE (IRIS)
Postadres: Kaj Munkweg 3
Postcode: 2131 RV
Plaats: HOOFDORP
Contactpersoon: drs. A. van Steenis
Telefoon: 023-5616198
E-mail adres: a.vansteen@kajmunk.nl
BRIN-nummer: 21EW
Status inspectie: Vmbo-gt, havo en vwo basistoezicht

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Naam van de instelling: EERSTE CHRISTELIJK LYCEUM (IRIS)
Postadres: Zuider Emmakade 43
Postcode: 2012 KN
Plaats: HAARLEM
Contactpersoon: drs. L. Thiele
Telefoon: 023-5319042
E-mail adres: thiele@eclh.nl
BRIN-nummer: 01LZ
Status inspectie: alle vestigingen en schoolsoorten voldoende basistoezicht

Naam van de instelling: PETRUS CANISIUS COLLEGE
Postadres: Postbus 1118
Postcode: 1810 KC
Plaats: ALKMAAR
Contactpersoon: Dhr. A.B.M. Termaat
Telefoon: 072-5112283
E-mail adres: a.termaat@pcc.nu
BRIN-nummer: 02QX
Status inspectie: Vmbo-b/k/gt, havo en vwo basistoezicht

Naam van de instelling: JAC. P. THIJSSSE COLLEGE
Postadres: De Bloemen 65
Postcode: 1902 GT
Plaats: CASTRICUM
Contactpersoon: dhr. A.A. Heijnen
Telefoon: 0251-652571
E-mail adres: thn@jpthijssse.nl
BRIN-nummer: 20MH
Status inspectie: Vmbo tl, havo en vwo basistoezicht

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

OPLEIDINGSINSTITUTEN

Naam van de instelling: ONDERWIJSCENTRUM VU
Postadres: De Boelelaan 1105
Postcode: 1081 HV
Plaats: AMSTERDAM
Contactpersoon: Prof. dr. J.J. Beishuizen
Telefoon: 020-5989244
E-mail adres: j.beishuizen@ond.vu.nl
BRIN-nummer: 21PL
Status accreditatie: actueel (oordeel: voldoende)

Naam van de instelling: HOGESCHOOL van AMSTERDAM, Onderwijs en Opvoeding
Postadres: Postbus 1025
Postcode: 1000 BA
Plaats: AMSTERDAM
Contactpersoon: drs. D. van der Kooi
Telefoon: 020-5995457
E-mail adres: d.van.der.kooi@hva.nl
BRIN-nummer: 28DN
Status accreditatie: actueel (oordeel: voldoende)

Naam van de instelling: HOGESCHOOL INHOLLAND
Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing
Postadres: Postbus 261
Postcode: 1110 AG
Plaats: DIEMEN/AMSTERDAM
Contactpersoon: drs. C. de Raadt
Telefoon: 020-4951318
e-mail: Cor.deRaadt@inholland.nl
BRIN-nummer: 27PZ
Status accreditatie: actueel (oordeel: voldoende)

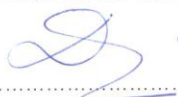
Naam van de instelling: UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
Interfacultaire Lerarenopleidingen
Postadres: Spinozastraat 55
Postcode: 1018 HJ
Plaats: AMSTERDAM
Contactpersoon: drs. A. Koffeman
Telefoon: 020-5251596
e-mail: a.koffeman@uva.nl
BRIN-nummer: 21PK
Status accreditatie: voldoende

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Aldus in tweevoud opgemaakt en ondertekend door:

Namens CSG Jan Arentsz,
D. Bruinzeel, voorzitter College van Bestuur

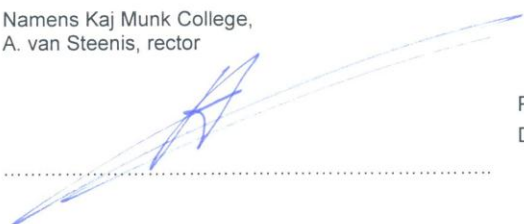
.....

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Namens Kaj Munk College,
A. van Steenis, rector

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned above a horizontal dotted line.

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Namens Eerste Christelijk Lyceum
L. Thiele, rector

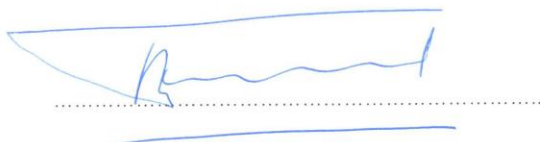
Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Namens Petrus Canisius College,
A. Termaat, lid centrale directie

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Namens Jac. P. Thijssen College,
A.A. Heijnen, rector

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A.A. Heijnen', written over a horizontal dotted line.

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Namens Onderwijscentrum Vrije Universiteit,
J.J. Beishuizen, directeur Onderwijscentrum VU

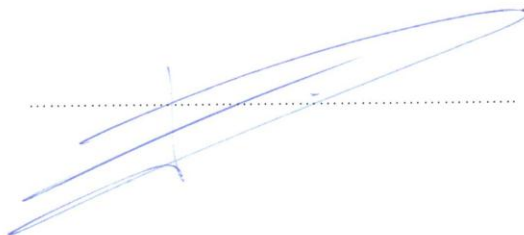

.....

Plaats: *Amsterdam*
Datum: *7 december 2011*

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Namens Hogeschool van Amsterdam – O&O,
D. van der Kooij, onderwijsmanager HvA DOO ,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, fluid strokes that form a cursive name. The signature is positioned above a horizontal dotted line.

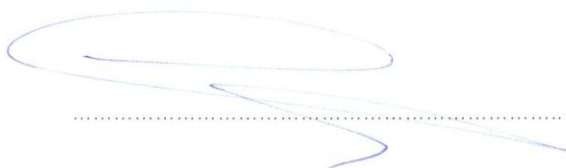
Plaats: Alkmaar

Datum: 7 december 2011

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Namens Hogeschool Inholland, Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing
C. de Raadt, directeur

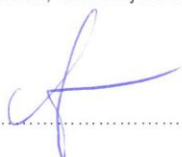
A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, loopy initial 'C' followed by a long, sweeping horizontal line that ends in a small flourish.

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Aanvraagdossier verankering academische opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

Namens Universiteit van Amsterdam – Interfacultaire Lerarenopleidingen,
A. Koffeman, onderwijsdirecteur

.....

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

2. Bijlagen

Bijgevoegd zijn de volgende verplichte bijlagen:

- 1) de samenwerkingsovereenkomst van de (academische) opleidingsschool met daarin of als addendum minimaal:
  - een gezamenlijke visie op de academische opleidingsschool en de te bereiken doelen;
  - afspraken over de manier waarop kennis wordt gedeeld;
  - afspraken over een regelmatige evaluatie van processen en opbrengsten;
- 2) het onderzoeksprogramma met daarin minimaal:
  - een gezamenlijke visie op onderzoek en de ambitie van het partnerschap;
  - de onderzoeksthema's op hoofdlijnen;
  - een heldere verdeling van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de partners.

BIJLAGE 1

Samenwerkingsovereenkomst

Samenwerkingsovereenkomst

Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

In aanmerking nemende dat:

- Hierna te noemen partijen al langdurig samenwerken bij de opleiding van leraren in het voortgezet onderwijs.
- Partijen met de start van een dieptepilot in 2005 deze samenwerking in de vorm van een Opleidingsschool verder hebben ontwikkeld.
- Dat partijen in 2009 zijn gestart met de verdere ontwikkeling van de Academische Opleidingsschool in het kader van de Regeling verdiepingsslag academische opleidingsschool 2009-2011.
- Dat partijen tot doel hebben de kwaliteit van de Opleidingsschool te optimaliseren zowel wat betreft de bestuurlijke organisatie als het onderwijs, en om die reden tevens accreditatie van de Academische Opleidingsschool nastreven.
- Dat partijen de Opleidingsschool vormgeven in de provincie Noord-Holland, in het bijzonder in het westelijk deel van de provincie.
- Dat partijen een aanvraag om subsidie uit hoofde van de Regeling verankering academische opleidingsschool 2012-2016 indienen, hierna te noemen "Aanvraagdossier Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016".
- Dat partijen afspraken met betrekking tot de Opleidingsschool op schrift hebben vastgelegd.
- Dat partijen specifieke afspraken met betrekking tot de Academische Opleidingsschool in 2009 op schrift hebben vastgelegd en dat deze samenwerkingsovereenkomst afliep op 31 augustus 2011.
- Dat partijen de specifieke afspraken met betrekking tot de Academische Opleidingsschool, mede in het kader van deze aanvraag, hernieuwd op schrift willen vastleggen.

Partijen:

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Alkmaar e.o., CSG Jan Arentsz, in deze bevoegd vertegenwoordigd door drs. D. Bruinzeel, MSC, voorzitter College van Bestuur, hierna te noemen de CSG Jan Arentsz

en

Het Kaj Munk College, in deze bevoegd vertegenwoordigd door drs. A. van Steenis, rector, hierna te noemen het Kaj Munk

en

Het Eerste Christelijk Lyceum, in deze bevoegd vertegenwoordigd door drs. L. Thiele, rector, hierna te noemen het ECL

en

Het Petrus Canisius College, in deze bevoegd vertegenwoordigd door A. Termaat, lid centrale directie, hierna te noemen het PCC

en

Het Jac P. Thijssse College, in deze bevoegd vertegenwoordigd door dhr. A.A. Heijnen, rector, hierna te noemen het Jac P. Thijssse

en

De Vrije Universiteit, in het bijzonder het Onderwijscentrum, in deze bevoegd vertegenwoordigd door de directeur van het Onderwijscentrum VU, prof. dr. J.J. Beishuizen, hierna te noemen het Onderwijscentrum VU

en

De Hogeschool van Amsterdam, in het bijzonder het domein Onderwijs en Opvoeding, in deze bevoegd vertegenwoordigd door de onderwijsmanager HvA DOO drs. D. van der Kooi, hierna te noemen de HvA

en

De Hogeschool INHOLLAND, in het bijzonder het Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing, in deze bevoegd vertegenwoordigd door de directeur van het Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing, drs. C. de Raadt, hierna te noemen INHOLLAND

en

De Universiteit van Amsterdam, in het bijzonder de Interfacultaire Lerarenopleidingen, in deze bevoegd vertegenwoordigd door de onderwijsdirecteur van de Interfacultaire Lerarenopleidingen, A. Koffeman, hierna te noemen de Universiteit van Amsterdam

Komen als volgt overeen:

1. Visie op de Academische Opleidingsschool en de te bereiken doelen

Partijen werken gezamenlijk vanuit de visie dat de uiteindelijke Academische Opleidingsschool Noord-Holland West een professionele leergemeenschap is waarin alle betrokken actoren elkaar inspireren en waar onderwijzen, leren, opleiden, reflectie op het beroep, ontwikkelingsgericht onderzoek, organisatieontwikkeling, kenniscirculatie en innovatie hand in hand gaan. Deze visie op de Academische Opleidingsschool en de te bereiken doelen staan nader beschreven in het document "ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL Noord-Holland West – Visie en Verankering" dat is opgenomen in het Aanvraagdossier Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016.

2. Het onderzoeksprogramma

Partijen stellen gezamenlijk het onderzoeksprogramma van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West op en vast. Het onderzoeksprogramma wordt periodiek, iedere 2 jaar, geëvalueerd en indien nodig herzien. Het onderzoeksprogramma, met daarin een visie op onderzoek, de onderzoeksthema's en een verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de partners, is opgenomen in het Aanvraagdossier Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016. Partijen onderschrijven dit onderzoeksprogramma en verbinden zich hiermee aan het leveren van personele en intellectuele bijdragen aan de uitvoering van dit onderzoeksprogramma en de daarin beschreven onderzoeksthema's en aan daartoe te verrichten en te begeleiden onderzoek in onderzoeksteams.

3. Inbedding

Iedere partij investeert in de eigen ontwikkeling om de Academische Opleidingsschool in de eigen organisatie te verankeren, in lijn met de visie op de verdere ontwikkeling en de verankering van de Academische Opleidingsschool, zoals nader beschreven in het document "ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL Noord-Holland West – Visie en Verankering" dat is opgenomen in het Aanvraagdossier Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016.

4. Kennisdeling

Partijen onderschrijven het belang van kennisdeling voor de Academische Opleidingsschool en de ten behoeve van de kennisdeling te verrichten activiteiten, zowel binnen het samenwerkingsverband, als naar andere partijen, zoals nader beschreven in het document "ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL Noord-Holland West – Visie en Verankering" dat is opgenomen in het Aanvraagdossier Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016.

5. Regelmatige evaluatie van processen en opbrengsten

Partijen onderschrijven de organisatiestructuur, afspraken over de evaluatie en de kwaliteitszorg en verbinden zich aan de daartoe te verrichten activiteiten, zoals nader beschreven in het document "ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL Noord-Holland West – Visie en Verankering" dat is opgenomen in het Aanvraagdossier Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016.

6. Deze Overeenkomst

Deze overeenkomst is aanvullend op de verschillende overeenkomsten die momenteel van kracht zijn voor de Regionale Opleidingsschool Noord-Holland West. Partijen beogen voor 1 januari 2013 de afspraken betreffende de gehele Opleidingsschool te herzien en opnieuw op schrift vast te leggen en de specifieke afspraken betreffende de Academische Opleidingsschool zoals opgenomen in deze overeenkomst, te integreren in genoemde herziene overeenkomst voor de gehele Opleidingsschool. Onderhavige overeenkomst eindigt op het moment dat voornoemde herziene overeenkomst voor de gehele Opleidingsschool van kracht is of uiterlijk op 31 augustus 2016.

Namens de Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Alkmaar e.o.,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'D' followed by a smaller 'B' and a trailing flourish.

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Drs. D. Bruinzeel, MSc
voorzitter College van Bestuur

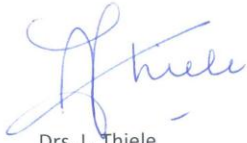
Namens het Kaj Munk College,

Drs. A. van Steenis
Rector

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Namens het Eerste Christelijk Lyceum,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'L. Thiele', with a stylized flourish at the end.

Drs. L. Thiele
Rector

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Namens het Petrus Canisius College,

A. Termaat
Lid centrale directie

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Namens het Jac. P. Thijsse College,

A.A. Heijnen
rector

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Namens de Vrije Universiteit, het Onderwijscentrum,

Prof. dr. J.J. Beishuizen
Directeur Onderwijscentrum

Plaats: *Asterdam*
Datum: *7 december 2011*

Namens de Hogeschool van Amsterdam, de HvA, domein Onderwijs en Opvoeding,

Drs. D. van der Kooi
Onderwijsmanager HvA DOO

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Namens de Hogeschool Inholland, Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing te Amsterdam

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.

Drs. C. de Raadt
Directeur Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

Namens de Universiteit van Amsterdam, Interfacultaire Lerarenopleidingen

A. Koffeman
onderwijsdirecteur

Plaats: Alkmaar
Datum: 7 december 2011

BIJLAGE 1A

Visie en verankering AONHW

ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL Noord- Holland West – Visie en Verankering

---

EEN ‘UITDAGENDE LEEROMGEVING VOOR TALENT’

**VISIE
VERANKERING
KENNISDELING
STURING, EVALUATIE
KWALITEIT**

Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West
December 2011

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	2
2.	DE ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL NOORD-HOLLAND WEST - VISIE	3
2.1	VISIE OP DE ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL	3
2.2	VISIE OP ONDERZOEK	4
2.3	VISIE OP VERANKERING	4
2.4	DOELSTELLINGEN	6
3.	STAND VAN ZAKEN - DE HUIDIGE SITUATIE	7
3.1	ONTWIKKELING ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL	7
3.2	HUIDIGE STAND VAN ZAKEN	9
4.	VERANKERING: AANDACHTSPUNTEN EN ACTIVITEITEN	10
4.1	AANDACHTSPUNTEN VERDERE VERANKERING	10
4.2	ACTIVITEITEN VERANKERING	10
5.	KENNISDELING	12
5.1	KENNISDELING BINNEN DE ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL	12
5.2	EXTERNE KENNISDELING	13
6.	ORGANISATIE: STURING, EVALUATIE EN KWALITEIT	14
6.1	ORGANISATIESTRUCTUUR	14
6.2	KWALITEITSZORG	16

1. Inleiding

Enkele jaren geleden droomde een aantal scholen voor voortgezet onderwijs dat zij samen met opleidingsinstituten in staat zouden zijn een uitdagende leeromgeving voor onderwijstalent neer te zetten, zodat zij bekwaamere docenten voor zichzelf en voor de hen omringende scholen zouden krijgen. Als een paar scholen in de regio opleidingsschool zijn, kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het slechten van de kwalitatieve en kwantitatieve tekorten op de onderwijsarbeidsmarkt. Opleidingscholen leiden immers op voor de markt en niet alleen voor zichzelf.

Deze droom heeft allereerst geresulteerd in de opbouw en vorming van de Regionale Opleidingsschool Noord-Holland West. Deze opleidingsschool staat en draait. Voor alle informatie over de Regionale Opleidingsschool Noord-Holland West, wordt verwezen naar het betreffende aanvraagdossier¹.

De afgelopen 2 jaar is, in kader van de verdiepingsslag academische opleidingsschool 2009-2011, gewerkt aan de ontwikkeling van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West². Gebleken is, dat de verdere professionalisering en daartoe beoogde ontwikkeling tot Academische Opleidingsschool geen sinecure is. Er zijn belangrijke stappen gezet, maar in een lager tempo dan was beoogd: er moet nog veel gebeuren. Achteraf kan worden gesteld, dat het ontwikkelpad dat 2 jaar geleden is geschetst, te ambitieus was.

In dit document wordt de verdere ontwikkeling en verankering van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West voor de komende jaren, 2012-2016, omschreven. Dit begint met de visie en doelstellingen (hoofdstuk 2), gevolgd door een beschrijving van de huidige situatie (waar staan we nu? – hoofdstuk 3) en een beschrijving van de aandachtspunten en activiteiten gericht op ontwikkeling en verankering (wat moet er nog gebeuren? – hoofdstuk 4). Tot slot is er aandacht voor de interne en externe kennisdeling (hoofdstuk 5) en voor de sturing en evaluatie en borging van de kwaliteit (hoofdstuk 6).

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West bestaat uit:

Scholen voor Voortgezet Onderwijs

1. CSG Jan Arentsz
2. Kaj Munk College
3. Eerste Christelijk Lyceum
4. Petrus Canisius College
5. Jac. P. Thijssse College

Opleidingsinstituten

1. Vrije Universiteit – Onderwijscentrum
2. Hogeschool van Amsterdam – Onderwijs en Opvoeding
3. Hogeschool Inholland – Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing
4. Universiteit van Amsterdam – Interfacultaire Lerarenopleidingen

---

¹ Aanvraagdossier toetsing opleidingsschool “Een uitdagende leeromgeving voor talent” Regionale Opleidingsschool Noord-Holland West.

² Aanvraagdossier verdiepingsslag academische opleidingsschool “Regionale Opleidingsschool Noord-Holland West: van Opleidingsschool naar Academische Opleidingsschool” van Regionale Opleidingsschool Noord-Holland West.

2. De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West - Visie

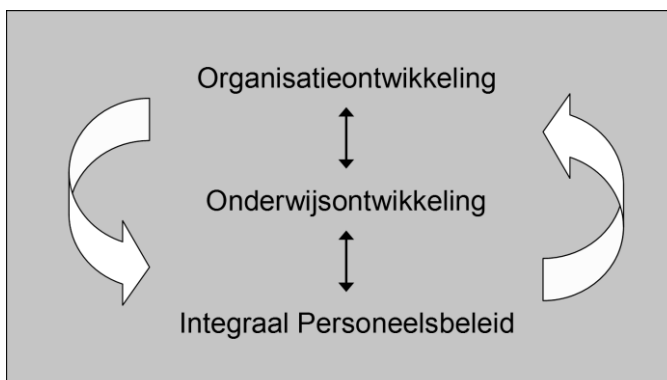
2.1 Visie op de Academische Opleidingsschool

De uiteindelijke Academische Opleidingsschool Noord-Holland West is een professionele leergemeenschap waarin alle betrokken actoren elkaar inspireren en waar onderwijzen, leren, opleiden, reflectie op het beroep, ontwikkelingsgericht onderzoek, organisatieontwikkeling, kenniscirculatie en innovatie hand in hand gaan. De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West:

- is een inspirerende leer- en onderzoeksomgeving voor studenten³ en daarmee de beste plaats om nieuwe docenten op te leiden;
- is een stimulerende leer- en onderzoeksomgeving voor het personeel van alle partners, zowel voor de individuele medewerker als voor de teams;
- is een omgeving waar (teams van) leraren (in opleiding) onderzoek doen dat is gericht op het vernieuwen en verbeteren van het eigen onderwijs;
- is een omgeving voor onderzoekers om onderzoek te doen dat relevant is voor het werkveld;
- kent een eigen onderzoeksprogramma, waarbij onderzoek en schoolontwikkeling met elkaar zijn verbonden;
- werkt samen met en deelt kennis met andere opleidingsscholen, scholen en instituten;
- leidt studenten op voor scholen voor voortgezet onderwijs in de regio;
- is volledig ingebed in beleid en de staande organisatie van alle betrokken partijen.

Kop op de Opleidingsschool

In de Opleidingsschool zijn de lerarenopleidingen en de scholen gezamenlijk verantwoordelijk voor het opleiden van leraren in het eerste en tweedegraads gebied. De Opleidingsschool verbindt de lerarenopleiding, de professionele ontwikkeling van de eigen docenten, de schoolontwikkeling en het personeelsbeleid met elkaar.

In de moderne opleidingschool lopen het leren op het opleidingsinstituut en het leren in de onderwijspraktijk in elkaar over in uitdagende leeromgevingen voor onderwijstalent. Dit biedt studenten de kans hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen in de dagelijkse praktijk van het onderwijs en onderdeel te zijn van een lerende school. Zij kunnen zo tijdens hun studie en nadien bijdragen aan excellent onderwijs voor leerlingen in het voortgezet onderwijs.

³ Met studenten wordt in het kader van de (academische) opleidingschool bedoeld: alle categorieën leraren in opleiding die meetellen voor de bekostiging van de opleidingschool.

De academische “kop” vormt de sluitsteen voor een volwaardige opleidingsschool. De rijke context voor de *uitdagende leeromgeving voor talent* komt juist tot stand door het doen van onderzoek en door de verbinding met vernieuwing en verbetering van het onderwijs (schoolontwikkeling).

De Academische Opleidingsschool heeft dan ook een grote meerwaarde in termen van:

- kwaliteit van opleiden (competentie- en praktijkgericht);
- de verbinding van opleiden en schoolontwikkeling met behulp van onderzoek;
- de professionalisering van de organisatie en de versterking van het personeelsbeleid.

2.2 Visie op onderzoek

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West kent een onderzoeksprogramma, waarin de gezamenlijke visie op onderzoek is beschreven. Onderstaand wordt deze visie kort samengevat. Voor een volledige beschrijving van de visie op onderzoek, de onderzoekthema's en de uitvoering van het onderzoek, wordt verwezen naar het onderzoeksprogramma, dat als bijlage 2 bij de aanvraag subsidie verankering academische opleidingsschool 2012-2016 is gevoegd.

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West vormt een uitdagende leeromgeving voor talent. De rijke context voor deze *uitdagende leeromgeving voor talent* komt bij uitstek tot stand door het doen van onderzoek en door de verbinding met vernieuwing en verbetering van het onderwijs (schoolontwikkeling):

1. onderzoek binnen de academische opleidingsschool is een middel dat bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit van de leeromgeving van leerlingen, (aanstaande) leraren en lerarenopleiders;
2. onderzoek moet bijdragen aan:
  - a. *kennisontwikkeling*;
  - b. *eigenaarschap*;
  - c. *professionaliteit*;
3. onderzoek is gericht op verandering en de verantwoording daarvan.

De toekomstig leraar zal al op tijdens de opleiding onderzoeksvaardigheden en een onderzoekende attitude moeten opdoen en zal deze gedurende zijn/haar professionele loopbaan verder moeten blijven ontwikkelen. Doelgroepen van de Academische Opleidingsschool zijn de studenten, de docenten op de scholen en de lerarenopleiders van de betrokken instellingen.

Een belangrijk en onderscheidend kenmerk van de Academische Opleidingsschool is dat traditionele grenzen tussen verschillende vormen van onderzoek en de daarmee verbonden verschillende kennisopbrengsten, worden verkleind. Onderzoek, gekoppeld aan schoolontwikkeling en innovatie, geeft de Academische Opleidingsschool een extra dimensie: de leeromgeving is nog aantrekkelijker en uitdagender. Onderzoek is een daarbij gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partners.

2.3 Visie op verankering

In de visie van het partnerschap is de ontwikkeling en verankering van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West een eerste orde verandering voor alle betrokken partijen. De Academische Opleidingsschool dient uiteindelijk volledig te zijn ingebed in beleid en de staande organisatie van alle betrokken partijen. De Academische Opleidingsschool haakt in op alle aspecten van de organisatie van iedere partij (processen, personeel, e.d.) en op de samenwerking tussen de partijen.

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West heeft vanaf het begin voor de ontwikkeling een organisch model gehanteerd. Deze aanpak wordt voortgezet:

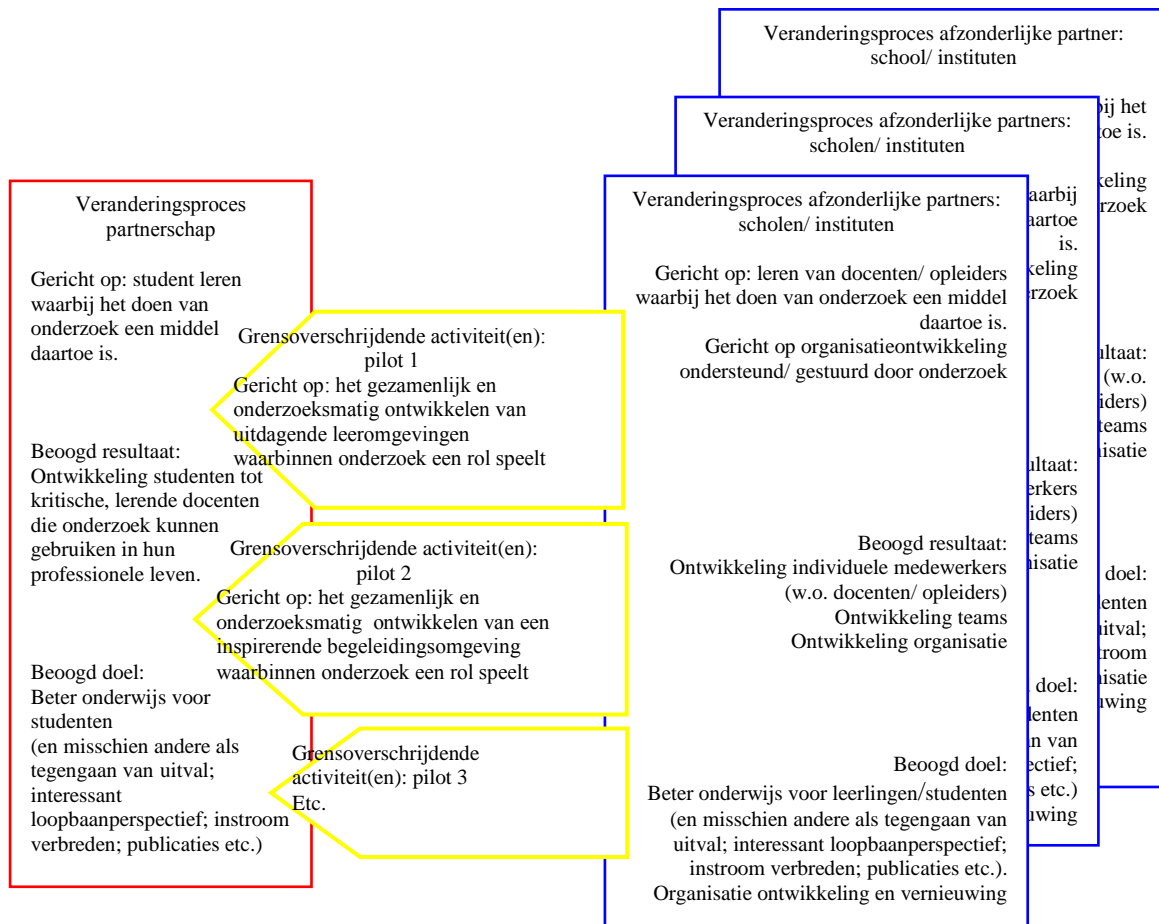
1. iedere partner – scholen en instituten - werkt aan de eigen ontwikkeling om volwaardig onderdeel te (kunnen) zijn van de Academische Opleidingsschool – o.a. onderzoekende cultuur, eigen onderzoeksagenda, kwaliteit eigen onderzoek, professionalisering om onderzoek te kunnen doen en te kunnen begeleiden, personeelsbeleid;
2. er is een gedeelde onderzoeksagenda en er wordt gezamenlijk onderzoek verricht.

De ontwikkeling van het partnerschap kan en zal vervolgens worden verbonden met de ontwikkeling van de afzonderlijke partners. Hiertoe worden pilots voorzien:

- waar medewerkers, over de grenzen van de eigen organisatie heen, samenwerken aan de ontwikkeling van uitdagende en inspirerende leeromgevingen voor studenten en/of docenten;
- waarin onderzoek een belangrijke rol speelt en begeleidingsomgevingen het leren ondersteunen;
- waarvan de resultaten worden geïmplementeerd, geëvalueerd en waar mogelijk gedeeld.

In onderstaande figuur is de samenhang tussen de ontwikkeling van de organisaties, de gezamenlijke ontwikkeling en de pilots als middel om “bruggen te slaan” weergegeven.

Rood: initieel opleiden van studenten
Blauw: professionaliseren van personeel en organisatieontwikkeling
Geel: grensoverschrijdend ontwikkelen

Bij het voorbereiden van een pilot moeten *alle* stakeholders worden betrokken, zodat gezamenlijkheid binnen het partnerschap daadwerkelijk wordt bevorderd. Deze betrokkenheid is van belang om het gevoel van eigenaarschap te vergroten en de urgentie maar ook de potentie van onderzoek binnen school en instituut zichtbaar te maken. Hiermee worden (op het oog) kleine maar kwalitatief hoogwaardige stappen gezet naar gezamenlijke leeromgevingen voor alle medewerkers waarbij onderzoek een rol speelt. Op termijn zullen de pijlen dan naar beide kanten worden getekend.

2.4 Doelstellingen

Op termijn is de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West een volwaardige Academische Opleidingsschool, waarbij invulling is gegeven aan alle aspecten zoals beschreven in de visie. De Academische Opleidingsschool is een omgeving waarin alle betrokken actoren elkaar inspireren en waarbij onderzoek aansluit bij de schoolontwikkeling. Onderzoek en onderwijs komen samen in de Academische Opleidingsschool: onderzoek is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de partners, waarbij de schoolontwikkeling veel meer dan nu het geval is leidend is.

Het uiteindelijk beoogde doel is dat in de 2016 de Academische Opleidingsschool volledig is verankerd, dat wil zeggen dat de Academische Opleidingsschool volledig is ingebed in het beleid en de staande organisatie van iedere partner.

Belangrijke doelstellingen voor de komende jaren zijn:

- 1) meer docenten in de scholen te betrekken bij onderzoek;
- 2) op iedere school jaarlijks de nodige studentonderzoeken te laten plaatsvinden;
- 3) te werken aan gezamenlijkheid door pilots uit te voeren;
- 4) te werken aan de kwaliteit van het onderzoek door criteria op te stellen, betrokkenen van de scholen en de instituten nader te professionaliseren en meer begeleiding vanuit de instituten te organiseren;
- 5) een onderzoekende cultuur in alle organisaties (scholen en instituten) te ontwikkelen;
- 6) de organisatie nader te verankeren: facilitering, kennisdeling, informatievoorziening;
- 7) ervaring op te doen met de thematische benadering en het daadwerkelijk verbinden van onderzoek van studenten en docenten;
- 8) resultaten van onderzoek te gebruiken;
- 9) een bijdrage te (blijven) leveren aan de ontwikkeling van kwaliteitscriteria voor Academische Opleidingsscholen.

3. Stand van zaken - de huidige situatie

De afgelopen 2 jaar is, in kader van de verdiepingsslag academische opleidingsschool 2009-2011, gewerkt aan de ontwikkeling van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West. In dit hoofdstuk wordt het traject beschreven dat tot najaar 2011 is doorlopen. Daarna wordt samenvattend de huidige stand van zaken aangegeven. Doordat de subsidie pas in maart 2010 is toegekend, later dan oorspronkelijk voorzien/beoogd, is een late start gemaakt. Vervolgens is gebleken, dat de verdere professionalisering en daartoe beoogde ontwikkeling tot Academische Opleidingsschool geen sinecure is. Er zijn belangrijke stappen gezet, maar in een lager tempo dan was beoogd. Het ontwikkelpad dat 2 jaar geleden is geschetst, blijkt achteraf te ambitieus geweest.

3.1 Ontwikkeling Academische Opleidingsschool

De ontwikkeling kort geschetst:

- er is gestart met de basisstructuur: installeren stuurgroep en aanstellen projectleider;
- vervolgens is in april 2010, na toekenning van de subsidie “echt” gestart. Enthousiaste docenten en onderzoekers zijn aangemoedigd te participeren. Een projectstructuur is opgezet, zodat onderzoek kon beginnen:
- op iedere school is een onderzoekscoördinator aangesteld;
- docenten hebben onderzoeksteams ingericht;
- het Team Kwaliteit Onderzoek (TKO) is ingesteld dat de kwaliteit van de onderzoeken moest bewaken en moest zorgen voor ondersteuning van de onderzoeksteams;
- de docenten waren enthousiast, maar al snel bleek dat het voor docenten die nauwelijks onderzoekservaring hebben, moeilijk is om in een onderzoeksmodus te geraken. Hoe moest je beginnen, wat is eigenlijk onderzoek en hoe stel je een goede onderzoeksvraag?
- de coördinatoren onderzoek hadden geen ruime onderzoekservaring en konden de docenten onvoldoende ondersteunen. De functieomschrijving van coördinatoren onderzoek is opnieuw ter discussie gesteld en er zijn aanbevelingen voor de aanstelling van coördinatoren onderzoek aan de stuurgroep afgegeven.
- geconstateerd is dat ondersteuning door de instituten op de werkvloer noodzakelijk was. De stuurgroep heeft besloten dat hierin diende te worden voorzien. In eerste instantie is de ondersteuning geboden door Rosanne Zwart, onderzoeker van de VU en later ook door haar collega Corinne van Velzen. Samen met de onderzoekscoördinatoren en de onderzoekende docenten binnen de verschillende onderzoeksteams is gewerkt aan de onderzoekende houding en is ondersteuning geboden bij het formuleren van onderzoeksthema's en onderzoeksvragen. Iedere betrokkene heeft veel energie in dit proces gestopt;
- in eerste instantie bleven de studenten binnen de Academische Opleidingsschool participeren met hun praktijkstage. Het werkelijk actief zijn binnen de onderzoeksteams bleek niet zo eenvoudig, i.v.m. de instroommomenten van de opleiding, de duur van het onderzoek en de fasering en het feit dat de onderzoeksvragen van de studenten nauwelijks aansloten op de onderzoeksagenda van de AONHW;
- er is veel gediscussieerd, in het TKO, met onderzoekscoördinatoren en binnen de stuurgroep, over de mogelijkheden om de studenten beter en intensiever te integreren binnen de bestaande onderzoeksteams. De opleidingsinstituten werden aangespoord om de studenten te informeren over de mogelijkheden van onderzoek binnen de AONHW enerzijds en anderzijds om te verkennen hoe de curricula (met name die van het praktijkonderzoek) aansluiting bij lopende onderzoeken binnen de AONHW mogelijk zouden kunnen maken. Daartoe zijn ook de contacten tussen de onderzoekscoördinatoren en de schoolleiders

geïntensiveerd. Er is vooruitgang geboekt, maar dit blijft een belangrijk ontwikkelpunt voor de komende periode;

- de website van de Opleidingsschool is aangepast: onderzoek heeft daarop een plek gekregen;
- er is een interactieve netwerkomgeving ingericht in blackboard. Documenten, literatuur maar vooral ook de voortgang van de onderzoeksteams is hierin vastgelegd en besproken. Momenteel hebben de leden van het TKO, de onderzoekscoördinatoren en de onderzoeksdocenten toegang tot deze omgeving. In de toekomst wordt de toegang uitgebreid;
- er heeft een eerste studiedag voor participerende docenten plaatsgevonden: leerzaam maar ook nieuwe vragen oproepend, enthousiasmerend maar ook leidend tot het stellen van kritische vragen over het faciliteren vanuit scholen en opleidingsinstituten voor de onderzoeksteams en de onderzoekscoördinatoren;
- de stuurgroep heeft vervolgens kaders voor het faciliteren aangegeven voor de participerende scholen. Uren werden beschikbaar gesteld en taken en verantwoordelijkheden besproken. Vanuit de opleidingsinstituten zijn linken gelegd tussen onderzoeksteams enerzijds en lectoren en hoogleraren anderzijds die vanuit specifieke kennisgebieden de onderzoeksteams konden adviseren;
- het opzetten van een rechtspersoon om de samenwerking in te formaliseren is besproken en verkend. Er zitten (te) veel “haken en ogen” aan, zodat is besloten geen aparte rechtspersoon voor de Academische Opleidingsschool op te zetten.

Gedurende het traject kregen de onderzoekscoördinatoren, de onderzoekende docenten, de onderzoekers, de begeleiders en de projectleiders het gevoel zich op een eiland te bevinden. Waren de onderzoeksteams wel in de school- opleidingscontext ingebed, werden er wel verbindingen gelegd tussen (wetenschappelijk) onderzoek op de opleidingsinstituten en de onderzoeken binnen de teams, hadden studenten wel de mogelijkheden om aan te sluiten bij de lopende onderzoeken? Bovenal werden vragen gesteld ten aanzien van de staande visie op het doen van onderzoek binnen een academische opleidingsschool. Wat was die visie? Werd die visie door iedereen gedragen? Wat zijn de consequenties van die gedragen visie en worden deze consequenties door iedereen gedragen? Pas op de plaats was geboden en een visiediscussie werd opgestart.

De leden van het TKO en de onderzoekscoördinatoren hebben gemeenschappelijk met de begeleiders en projectleiders een visie op onderzoek binnen de academische opleidingsschool bediscussieerd, geconcretiseerd en voorgelegd aan de stuurgroep van de AONHW. De stuurgroep heeft de visie onderschreven en bekrachtigd. In paragraaf 2.2. staat de visie in samengevatte vorm opgenomen. Daarbij is geconstateerd dat iedere betrokken partij dient te investeren in de eigen ontwikkeling om de Academische Opleidingsschool goed in de eigen organisatie in te (kunnen) bedden (zie paragraaf 2.3).

In een vraagronde naar de ontwikkelagenda's van de scholen, zijn de visies van de scholen op de eigen schoolontwikkeling geformuleerd. Dit is gespiegeld aan de onderzoeksprogramma's van de instituten. Hieruit zijn de belangrijkste thema's voor het onderzoeksprogramma geïdentificeerd. De concrete invulling van deze thema's met kleine en grote onderzoeken is gaande. Er zijn al diverse wensen voor onderzoek gearticuleerd (zie het onderzoeksprogramma).

In bijlage 1B wordt de ontwikkeling van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West in fasen aangegeven. In grote lijnen dient de stap van fase 3 naar fase 4 (nog) te worden gemaakt, op aspecten is dit al bereikt of bevindt de ontwikkeling zich nog in fase 2.

3.2 Huidige stand van zaken

De huidige stand van zaken kort samengevat:

- er is een aantal onderzoeken uitgevoerd door docenten en studenten (voor een overzicht, zie het onderzoeksprogramma). Daarnaast heeft een onderzoeker van de VU, Corinne van Velzen, een onderzoek uitgevoerd op CSG Jan Arentsz, naar de verdere ontwikkeling van de opleidingsschool en professionalisering van mentoren (vakdocenten);
- er loopt een aantal onderzoeken (voor een overzicht, zie eveneens het onderzoeksprogramma), maar het aantal uitgevoerde en lopende onderzoeken is minder dan 2 jaar geleden was beoogd, met name waar het gaat om het verbinden van studentonderzoek aan de onderzoeksteams.;
- gaandeweg het traject werd duidelijk dat:
  - er een scherpere visie nodig was op de opleidingsschool en de academische kop. Dit heeft geresulteerd in een eigen hernieuwde visie op onderzoek binnen de opleidingsschool en in een significante bijdrage aan de NVAO-discussie (zie de diverse voetnoten in het Advies verankering Academische Opleidingsscholen – AgentschapNL, 11 mei 2011);
  - er een stevige infrastructuur nodig was om de academische opleidingsschool te laten gedijen. De infrastructuur werd verder ingevuld (onderzoekscoördinatoren, onderzoeksondersteuning);
- er zal de komende periode verder moeten worden gewerkt aan de verdere ontwikkeling en de verankering van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West. In hoofdstuk 4 wordt dit nader beschreven.

Terugkijkend naar de aanvraag van 2 jaar geleden, zijn de volgende activiteiten uitgevoerd c.q. beoogde resultaten opgeleverd:

- een bovenschools TKO;
- onderzoekscoördinator per school aangesteld (*was 2 jaar geleden niet voorzien*);
- (herziene) visie op onderzoek geformuleerd en een onderzoeksprogramma met thema's en deels met onderzoeken ingevuld. Dit zal het komende jaar nader moeten worden ingevuld;
- een eerste professionaliseringsdag met deelname van enkele docenten. Een uitgebreider professionaliseringsprogramma zal komend jaar moeten worden ingevuld en uitgevoerd;
- een aantal onderzoeksprojecten van (teams van) docenten in de scholen, een aantal studentonderzoeken en een onderzoek van een onderzoeker (*NB. minder dan was voorzien*);
- eerste ronde onderzoek is uitgevoerd, evaluatie moet nog plaatsvinden, evenals implementatie van (eerste) resultaten;
- resultaten ingebed: is gestart, maar moet nog grotendeels gebeuren;
- tweede ronde onderzoek is gestart;
- een interactieve netwerkomgeving t.b.v. het onderzoek. Toegang zal nog worden uitgebreid;
- een website;
- 1 conferentie;
- input voor het AgentschapNL waar het de verankering van de academische opleidingsschool betreft;
- bijdragen bij voorlichtingsbijeenkomsten voor nieuwe docenten en stagiaires.

4. Verankering: aandachtspunten en activiteiten

4.1 Aandachtspunten verdere verankering

Voor de verdere ontwikkeling en verankering van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West is qua onderzoek een aantal aandachtspunten te benoemen:

1. het verbinden van praktijkonderzoek van studenten en docenten;
2. het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden bij docenten en begeleidingsvaardigheden bij docenten en opleiders, t.b.v. de kwaliteit van het onderzoek;
3. het ontwikkelen van een kwaliteitskader voor het onderzoek in de Academische Opleidingsschool;
4. het ontwikkelen van een onderzoekende cultuur in de scholen en de instituten, waarbij het doen van onderzoek vanzelfsprekend is;
5. het bevorderen van gezamenlijkheid binnen het partnerschap.

In het onderzoeksprogramma wordt een nadere toelichting gegeven op deze aandachtspunten.

Naast voornoemde punten, dient voor de verdere verankering:

1. de functie onderzoekscoördinator nader te worden geïmplementeerd;
2. het onderzoeksprogramma voor de jaren na 2012 in meer detail te worden bepaald;
3. de cyclus van evaluatie en herzien van het onderzoeksprogramma te worden geïmplementeerd;
4. een uitgebreid professionaliseringsprogramma voor de verschillende rollen en taken te worden ingevuld;
5. de laatste fase van de onderzoekscyclus meer aandacht te krijgen, namelijk evaluatie, archivering/borging en deling en uiteindelijk de implementatie van resultaten;
6. de kennisdeling intern verder te worden uitgebreid, o.a. door een bredere toegang tot de interactieve netwerkomgeving en meer voorlichting aan studenten;
7. de kennisdeling extern verder te worden vormgegeven, o.a. in de regio en het "handen en voeten geven" aan de samenwerking tussen opleidingsscholen (SONF, zie 5.2);

4.2 Activiteiten verankering

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West is een professionele leergemeenschap waarin alle betrokken actoren elkaar inspireren en waar onderwijzen, leren, opleiden, reflectie op het beroep, ontwikkelingsgericht onderzoek, organisatieontwikkeling, kenniscirculatie en innovatie hand in hand gaan. Kern vormt de uitvoering van het onderzoeksprogramma, gericht op de professionele ontwikkeling van mensen, gekoppeld aan de schoolontwikkeling. Oftewel het daartoe doen van onderzoek door (teams van) docenten en studenten, begeleiding van dat onderzoek door docenten en onderzoekers van de instituten en de evaluatie van onderzoek en het gebruik van resultaten.

Om dit hele proces goed/verder te verankeren, worden de komende jaren de volgende aanvullende activiteiten verricht:

Eerste 2 jaar

- 1) verder opnemen/integreren onderzoeken/innovatie/ontwikkeling in competentieprofielen en functiebouwwerk, m.n. onderzoekscoördinator;
- 2) nadere invulling professionaliseringsprogramma (opstellen plan);
- 3) detailinvulling onderzoeksprogramma na 2012;

- 4) specifieke aandacht voor het verbinden van student- en docentonderzoek: in iedere school studentonderzoek laten uitvoeren dat past binnen het onderzoeksprogramma en evalueren of dit binnen de themagedachte bijdraagt aan kennisontwikkeling op een thema en waarde heeft voor schoolontwikkeling;
- 5) iedere organisatie (school en instituut): verdere ontwikkeling eigen organisatie, onderzoekende cultuur, specifieke aandachtspunten per organisatie (intern proces), zoals:
  - a. breed gedeelde visie op plaats en doelen van het onderzoek;
  - b. onderzoek is een speerpunt – verwachtingen worden gecommuniceerd;
  - c. overlegcyclus en intern proces om onderzoeken te articuleren;
  - d. processen gerelateerd aan doen en begeleiden van onderzoek zijn onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus, functioneringsgesprekken en beoordelingsrondes;
  - e. functieomschrijvingen en rollen/taken zijn helder;
  - f. faciliteren van allen betrokken bij de Academische Opleidingsschool: overleg, professionalisering, doen en begeleiden van onderzoek, evaluatie, implementatie;
  - g. actieve informatievoorziening, enthousiasmeren en werven;
  - h. kennisdeling met de andere partijen over de eigen ontwikkeling;
- 6) specifieke aandacht voor opzetten pilots: eerste samenwerking van medewerkers over de grenzen van de eigen organisatie heen, gericht op de ontwikkeling van uitdagende en inspirerende leeromgevingen voor studenten en/of docenten. Dit proces wordt gevolgd (monitoring) en geëvalueerd. Daarbij worden heldere criteria geformuleerd om het ontwikkelde in een andere context toe te passen/in te zetten. Beoogd wordt dat iedere partner in de eerste 2 jaar bijdraagt aan minimaal 1 pilot;
- 7) ontwikkelen kwaliteitskader voor het onderzoek in de Academische Opleidingsschool;
- 8) uitbouw kennis infrastructuur.

Doorlopend

- 1) professionaliseren van docenten en leraaropleiders voor het doen en het begeleiden van onderzoek;
- 2) evaluatie van uitgevoerd onderzoek;
- 3) implementeren/opnemen opbrengsten/resultaten in beleid- en activiteitenplannen van de scholen;
- 4) cyclus van iedere 2 jaar:
  - a. evaluatie onderzoeksprogramma;
  - b. identificatie wensen en invulling onderzoeksprogramma en thema's;
  - c. herzien onderzoeksprogramma;
- 5) kennisdeling en informatieoverdracht;
- 6) projectleiding.

5. Kennisdeling

Kennisdeling en onderzoek zijn direct met elkaar verbonden. Kennisdeling is een continu proces vanaf het begin van het onderzoek, gericht op kwaliteit, informatievergaring en –deling. Kennisdeling is onderdeel van een open, onderzoekende houding en behoort tot de professionele ontwikkeling van alle betrokkenen. Een continue kennisdeling heeft plaats door de verschillende betrokkenen binnen de Academische Opleidingsschool met elkaar en met partijen buiten de Academische Opleidingsschool. Navolgend worden deze aspecten van kennisdeling kort besproken.

5.1 Kennisdeling binnen de Academische Opleidingsschool

Bij de interne kennisdeling en communicatie gaat het om studenten (en ouders), docenten op de scholen, docenten op de opleidingen en alle betrokken teamleiders en directieleden. Doelen zijn:

- 1) zoveel mogelijk mensen te enthousiasmeren voor en vanaf het begin te betrekken bij het doen van onderzoek;
- 2) onderzoekers (waaronder studenten) en anderen betrokken bij het onderzoek zo goed mogelijk toe te rusten voor en te ondersteunen bij het doen van onderzoek door relevante kennis en ervaring te ontsluiten;
- 3) een breed gebruik van resultaten te stimuleren door alle betrokkenen te informeren over de resultaten van lopend en afgerond onderzoek.

In hoofdstuk 6 is de organisatiestructuur van de Academische Opleidingsschool opgenomen. Alle betrokkenen bij het organiseren van en het doen van onderzoek staan hierin vermeld. Er heeft op alle niveaus periodiek overleg plaats, wat direct bijdraagt aan de kennisdeling.

De basis voor de interne kennisdeling is het doen van onderzoek in thema's (zie onderzoeksprogramma). Per thema wordt een kennis- en onderzoeksbasis op-/uitgebouwd, dat voor nieuw onderzoek relevant en beschikbaar is. Het Team Kwaliteit Onderzoek en de onderzoekscoördinatoren zijn de eerst aangewezen personen om bij nieuw onderzoek de koppeling met eerder uitgevoerd onderzoek te leggen. Er is een interne leeromgeving op blackboard gecreëerd waar de onderzoeken worden vastgelegd. Momenteel hebben de leden van het Team Kwaliteit Onderzoek, de onderzoekscoördinatoren en de onderzoeksdocenten toegang tot deze omgeving. In de toekomst wordt de toegang uitgebreid.

Tot slot worden personeel en studenten van de betrokken organisaties op diverse manieren op de hoogte gehouden van alles dat binnen de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West plaatsvindt:

- er is een website beschikbaar, www.aonhw.nl, waarop het onderzoek een eigen plaats heeft en waarop alle relevante informatie wordt geplaatst. Alle relevante documenten van de Academische Opleidingsschool (handboeken, opleiding, onderzoek) worden ondergebracht in een voor alle betrokkenen toegankelijk (digitaal) archief, dat langs de onderzoeksthema's is opgezet. Dit archief (blackboard, zie eerder) is via de website toegankelijk voor betrokkenen;
- de Academische Opleidingsschool en het onderzoek krijgt regelmatig aandacht in de interne schoolbladen. Tevens wordt twee keer per jaar een speciale nieuwsbrief uitgebracht;
- op medewerkerbijeenkomsten, zowel op de scholen als op de opleidingsinstituten, wordt de Academische Opleidingsschool en de mogelijkheden die het voor een ieder biedt, periodiek geagendeerd;

- op studentenbijeenkomsten/-voorlichtingen wordt de Academische Opleidingsschool en de mogelijkheden die het voor een ieder biedt, onder de aandacht gebracht;
- er worden inhoudelijke/thematische bijeenkomsten gehouden. Dit wordt geïnitieerd door het TKO en/of de onderzoekskoördinatoren;
- jaarlijks wordt een conferentie georganiseerd voor alle interne betrokkenen en voor externe belangstellenden.

5.2 Externe kennisdeling

Bij de externe communicatie gaat het om andere scholenbesturen, regionale actoren, beleidsmakers, e.d., met als doelen:

- 1) de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West breed onder de aandacht te brengen;
- 2) kennis te delen tussen (academische) opleidingsscholen;
- 3) (waar relevant) externe expertise te betrekken bij de Academische Opleidingsschool.

De volgende extern gerichte kennisdeling en communicatie is/wordt vormgegeven/voorzien:

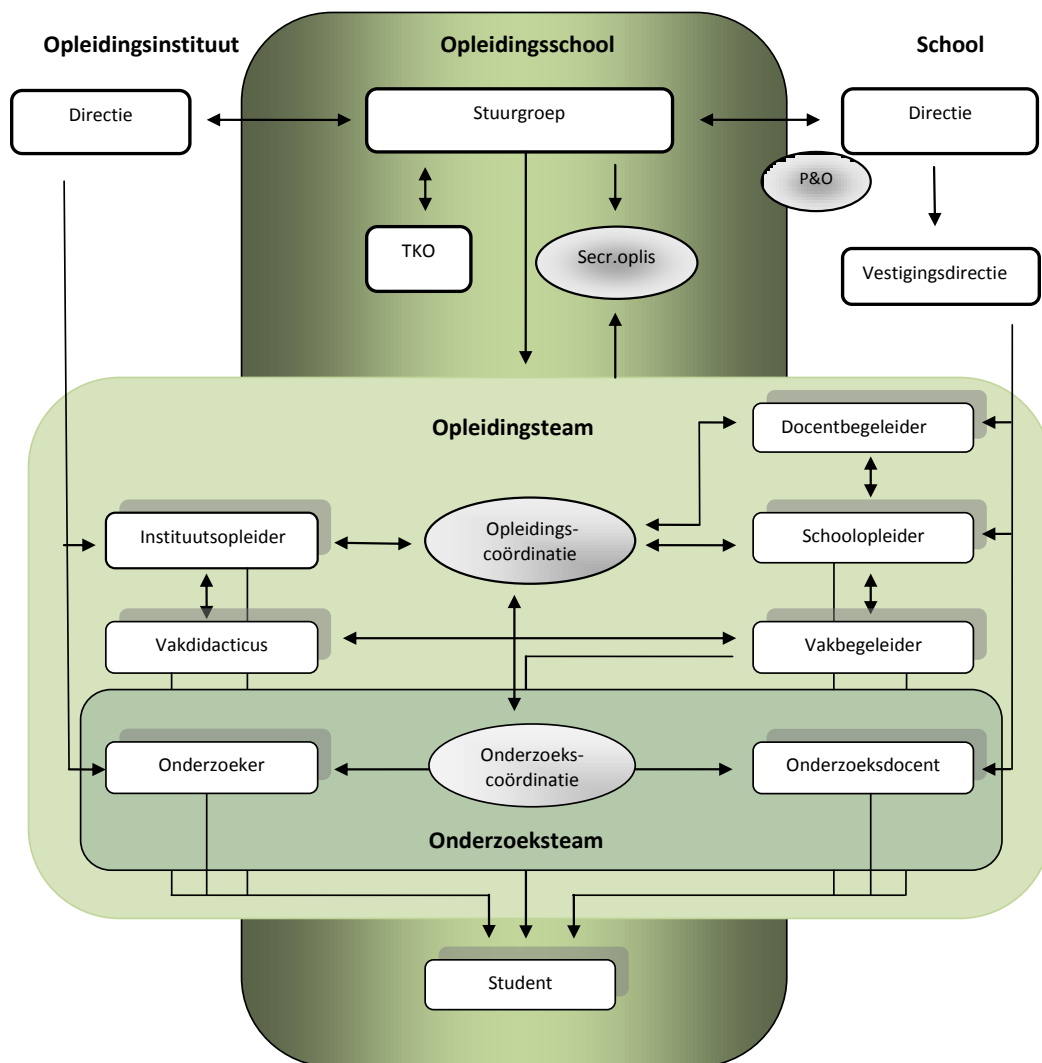
- de genoemde website met alle informatie;
- publieke onderzoeksresultaten: publicaties in vaktijdschriften en wetenschappelijke literatuur;
- nieuwsbrieven worden ook extern verspreid;
- jaarlijks wordt een conferentie georganiseerd die ook voor externe belangstellenden toegankelijk is;
- bijdragen aan landelijke conferenties en andere manifestaties aangaande het opleiden in de school;
- regelmatige contacten en uitwisselingen met de uitvoerders van de andere (academische) opleidingsscholen, zie onderstaand;
- binnen het samenwerkingsverband Werkring en de Regionale Platforms Onderwijsarbeidsmarktbeleid VO Noord-Holland Noord en Zuid worden opbrengsten gedeeld;
- via door AgentschapNL te organiseren conferenties/workshops.

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West heeft een convenant afgesloten met de Regionale Opleidingsschool West Friesland, de Almeerse Academische Opleidingsschool en de Academische Opleidingsschool Amsterdam. De samenwerking is getiteld Samenwerkingsgroep Opleidingsscholen regio Noord-Holland / Flevoland (SONF) en heeft als doel een goede samenwerking tussen de (academische) opleidingsscholen onderling en het vergroten van de slagvaardigheid en efficiëntie om knelpunten het hoofd te bieden.

6. Organisatie: sturing, evaluatie en kwaliteit

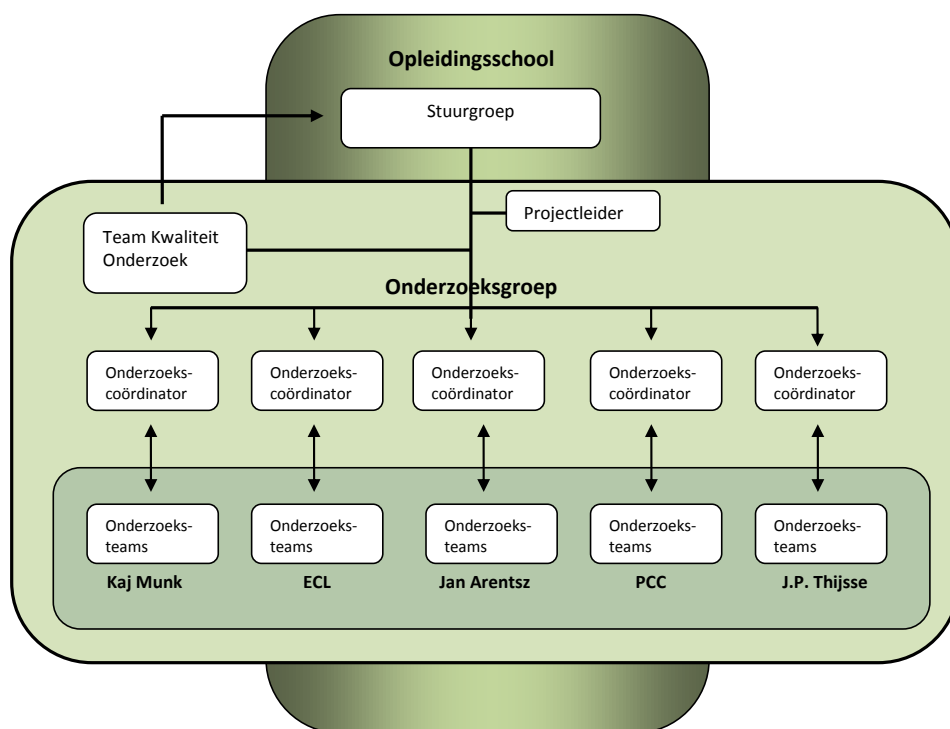
6.1 Organisatiestructuur

In onderstaand schema is de organisatie van de Academische Opleidingsschool gegeven.

NB. Bij onderzoek maakt de student in de uitvoering onderdeel uit van het onderzoeksteam.

In aanvulling op voorgaande figuur, inzoomend op het onderzoek, geldt de volgende organisatie:

Stuurgroep

De stuurgroep is eindverantwoordelijk voor de Academische Opleidingsschool en stuurt op het bereiken van de doelstellingen. De stuurgroep vergadert 3 keer per jaar en bestaat uit vertegenwoordigers van de deelnemende partijen (conform de samenwerkingsovereenkomst). De stuurgroep stelt de thema's van het onderzoeksprogramma vast.

Projectleider

Voor de komende 2 jaar (in ieder geval) is de projectleider, in samenwerking met de regievoerder en een onderzoeksondersteuner, verantwoordelijk voor de operationele zaken van de Academische Opleidingsschool. Zij vormen de 'linking pin' tussen de stuurgroep, het Team Kwaliteit Onderzoek en de onderzoekscoördinatoren. Zij sturen op uitvoerend niveau en zien erop toe dat de voorziene activiteiten tijdig en volledig worden gerealiseerd. De belangrijkste taken zijn:

- het realiseren van de doelstellingen;
- oplossen van knelpunten / problemen die eindresultaten in de weg staan;
- de voortgangsbewaking van de uitvoering;
- de communicatie tussen de verschillende gremia;
- het (laten) zorgen voor een adequate administratieve organisatie en het tijdig voldoen aan alle rapportageverplichtingen.

Team Kwaliteit Onderzoek

Het Team Kwaliteit Onderzoek is adviserend voor (de actualisering van) het onderzoeksprogramma en de borging van de kwaliteit van het onderzoek. Een hoogleraar van de VU en lectoren van de Hogescholen hebben zitting in het Team ten behoeve van inhoudelijke kwaliteit en professionalisering. Daarnaast heeft een vertegenwoordiger van de scholen zitting in het team.

Onderzoekscoördinatoren

Iedere school heeft een onderzoekscoördinator aangesteld die het onderzoek op de eigen school coördineert en dit afstemt met het Team Kwaliteit Onderzoek. Zij zijn het die (op basis van overleg

binnen de school) de thema's identificeren in de ontwikkelagenda van hun school, die de onderzoeks(aan)vragen tegen het licht van de thema's houden en die uit de opbrengsten meer algemene inzichten genereren waar verder op kan worden gebouwd. Zij verbinden de schoolgebonden body of knowledge rond een thema met de body of knowledge van de gehele Academische Opleidingsschool rond dat thema. Oftewel: zij verbinden de onderzoeksagenda van de school met dat deel van het onderzoeksprogramma van de Academische Opleidingsschool dat voor de eigen school relevant is. Zij leggen verantwoording af aan de eigen directie.

Onderzoeksteams

Docenten(teams) hebben de mogelijkheden om onderzoek aan te dragen/te initiëren, in te richten en (in teams en/of met studenten) uit te voeren. Het onderzoek wordt begeleid door onderzoekers van de instituten. Belangrijke rollen bij het onderzoek van (aankomend) leraren zijn de onderzoeker (instituten) en de onderzoeksdocent (scholen). Hun rollen en taken, alsmede die van de onderzoekscoördinatoren, staan in het onderzoeksprogramma nader beschreven.

Begeleiding student bij het doen van onderzoek

Voor de algehele begeleiding van de student, heeft iedere student een vakdidacticus van het instituut en een vakbegeleider van de school. Bij onderzoek wordt de student daarnaast begeleid door de onderzoeker en de onderzoeksdocent. De vakbegeleider is ook voor het doen van onderzoek de eerste begeleider in de school, in samenspraak met de schoolopleider. De vakbegeleider wordt, indien dit nodig wordt geacht, geschoold in het begeleiden van onderzoek. De vakbegeleider blijft verantwoordelijk voor het vormen van het plan van aanpak vanuit het Persoonlijk Ontwikkeling Plan (POP) van de student, waar het doen van onderzoek in wordt opgenomen. Voor een uitgebreidere beschrijving van de begeleiding van de student binnen de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West (in tijd en kwaliteit) wordt verwezen naar de eerdere aanvraagdossiers.

Overlegstructuur

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West kent een uitgebreide overlegstructuur, waarin het overleg van alle betrokkenen en de frequentie van deze overleggen staan beschreven. Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar de eerdere aanvraagdossiers. Aan deze overlegstructuur is de afgelopen 2 jaar toegevoegd:

- 1) overleg van het Team Kwaliteit Onderzoek – minimaal 2x per jaar;
- 2) overleg van de onderzoekscoördinatoren met het TKO – minimaal 2x per jaar;
- 3) overleg van de onderzoekscoördinator met de schoolleiding – minimaal 2x per jaar;
- 4) overleg van de onderzoekscoördinator met een onderzoeksteam – minimaal 3x per jaar.

6.2 Kwaliteitszorg

De voorzieningen voor kwaliteit, continuïteit en borging van de Regionale Opleidingsschool Noord-Holland West gelden integraal voor de Academische Opleidingsschool en daarmee voor alle betrokken partijen – scholen en instituten. De kwaliteit van het opleiden in de school is duurzaam geborgd omdat wordt gewerkt met de volgende cyclus:

- per jaar worden de doelen geformuleerd ;
- er is een plan van aanpak;
- regelmatige toetsing;
- regelmatig overleg met personeelszaken;
- regelmatig overleg met de PR en MR en vestigingsteams;
- de doelstellingen worden geëvalueerd;
- de doelstellingen worden daar waar nodig bijgesteld.

Binnen de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West is permanent aandacht voor de kwaliteit van het personeel dat betrokken is bij het vormgeven van de academische component. Aan de ene kant bestaat die aandacht er uit dat er blijvend deskundigen uit de opleidingsinstituten worden ingezet. Aan de andere kant is de opzet zó gekozen dat er op de opleidingsschool steeds nieuwe personeelsleden van de scholen en de instituten worden opgeleid in het onderzoeksmatig denken en werken (zie ook paragraaf 2.3). Professionaliseren en scholing van personeel is binnen de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West een vanzelfsprekende activiteit.

Aan het thematische model van onderzoek dat is gekozen, ligt de gedachte ten grondslag dat alle partners kennis en ervaring inbrengen en tegelijkertijd kennis en ervaring opdoen. De kwaliteit van die kennis en ervaring wordt dan ook regelmatig geëvalueerd en getoetst.

De borging is duurzaam omdat het opleiden in school:

- deel uitmaakt van de geïntegreerde besluitvorming;
- is gekoppeld aan het IPB;
- wordt geëvalueerd in het sociaal jaarverslag;
- is terug te vinden in de Balanced Scorecard⁴ en het functiebouwwerk van de school; de personele bezetting, kwalitatief en kwantitatief zijn ook beschreven in het formatieplan;
- is vastgelegd in duidelijke afspraken met opleidingsinstituten voor onderwijspersoneel over taak- en verantwoordelijkheidsverdeling;
- kwaliteitscriteria kent op het gebied van organisatie, kennisniveau, borging in de beleidscyclus, alsmede de vereiste competenties voor de opleiders en onderzoekers in een academische opleidingsschool, die zijn vastgelegd in een beleidsplan;
- meerjaren samenwerkingsovereenkomsten kent met de opleidingsinstituten waarin naast inhoud- en organisatieafspraken ook over volume- en personeelsafspraken geregeld zijn.

De beoordeling van de Regionale Opleidingsschool Noord-Holland West laat zien dat aan alle voorwaarden met betrekking tot kwaliteit, continuïteit en borging in ruime mate wordt voldaan.

Specifiek voor de Academische “kop” wordt/is:

- het doen van onderzoek opgenomen in de kwaliteitscyclus;
- het doen van onderzoek opgenomen in besluitvorming, IPB en verslaglegging;
- er een speciaal Team Kwaliteit Onderzoek ingesteld dat alle aspecten van kwaliteit die aanvullend zijn t.o.v. het opleiden in de school, toetst, bewaakt en vastlegt;
- er een onderzoekcoördinator per school aangesteld, die als taak heeft om het onderzoek op de school te coördineren, onderzoek te toetsen aan de ontwikkelagenda van de school, contacten met het TKO en de instituten te onderhouden en ondersteuningsbehoeften te signaleren en te escaleren;
- een kwaliteitskader voor het onderzoek in de Academische Opleidingsschool ontwikkeld;
- de onderzoeksdocent opgenomen in het functiebouwwerk en in de Balanced Scorecard;
- het doen van onderzoek binnen het onderzoeksprogramma van de Academische Opleidingsschool opgenomen in de POP's van studenten;
- gezorgd voor voldoende onderzoekscapaciteit middels inzet van docenten en studenten;
- gezorgd voor gekwalificeerde docenten en vakdidactici voor het doen en begeleiden van onderzoek;
- onderzoek door vakdidactici opgenomen in het personeelsbeleid van de instituten;

---

⁴ De Balanced Scorecard is een managementsysteem dat de missie en strategie van een organisatie omzet in concrete, meetbare indicatoren. Bovendien worden de relaties tussen de verschillende indicatoren zichtbaar. Het systeem is ontwikkeld vanuit de gedachte dat de diverse invalshoeken van waaruit je een organisatie leidt in balans moeten zijn.

- er een blijvende facilitering van de taken van onderzoekscoördinatoren, onderzoeksdocenten en onderzoekers.

Daarnaast is er een samenwerkingsovereenkomst specifiek voor de Academische “kop”.

Voorzien wordt een groei van het aantal betrokken partijen in de (zeer nabije) toekomst. Toetreders tot de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West dienen te voldoen aan de (nader vast te stellen) kwaliteitscriteria voor het (doen van) onderzoek, dienen aan te sluiten bij en bij te dragen aan het onderzoeksprogramma van de Academische Opleidingsschool en dienen tevens aan enkele (andere) organisatorische randvoorwaarden te voldoen (zoals het aanstellen van een onderzoekscoördinator, e.d.).

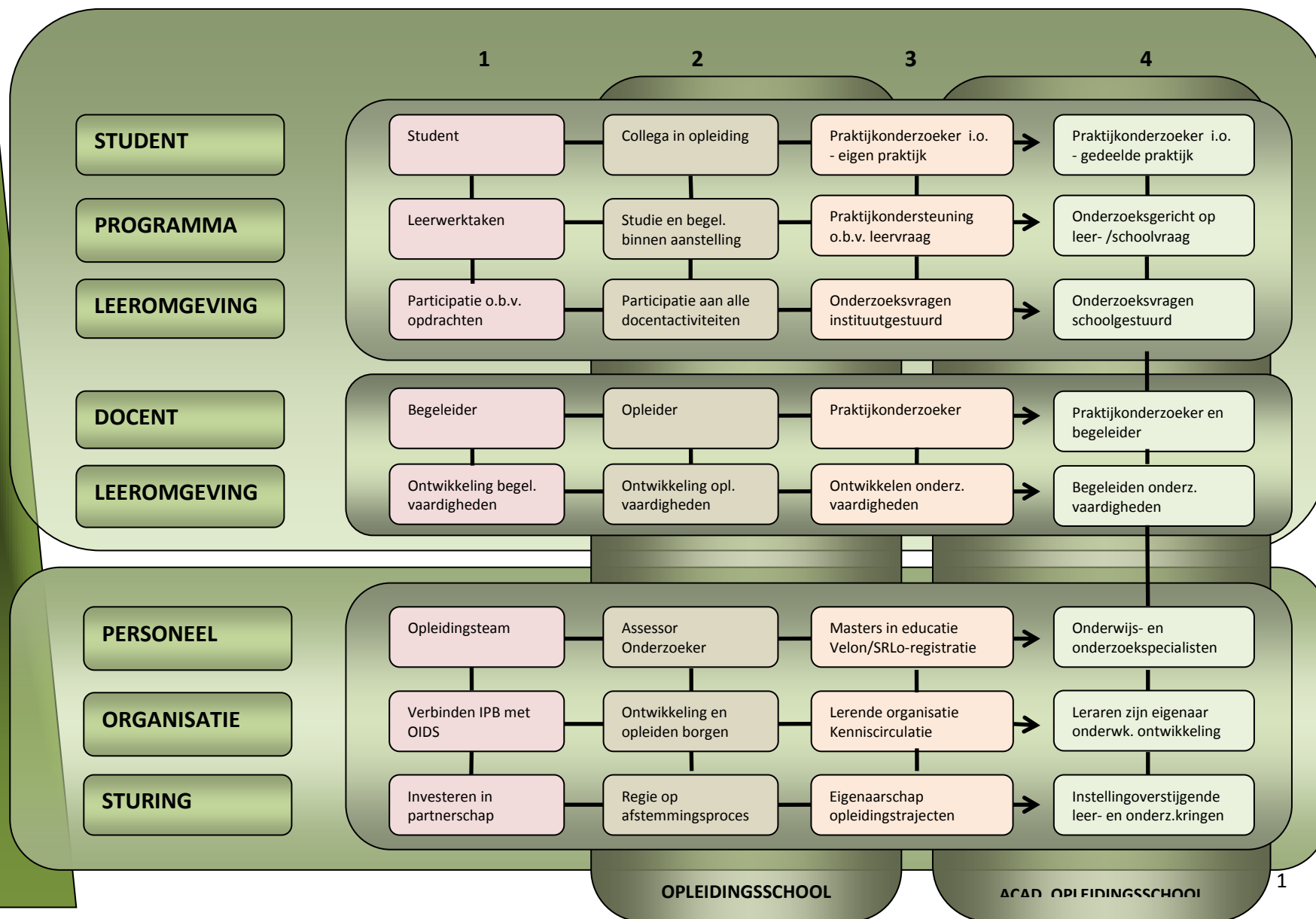

BIJLAGE 1B

Schema ontwikkelingsfasen AONHW

EEN UITDAGENDE LEEROMGEVING VOOR TALENT

SCHEMA ONTWIKKELINGSFASEN AONHW

ONTWIKKELINGSFASEN AONHW

STUDENTEN

STUDENT

FASE	TYPERING	OMSCHRIJVING	CRITERIA
1	Student	Het instituutscurriculum is uitgangspunt voor de concrete invulling van het leerplan op de school en op het instituut.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De student ervaart school en instituut als complementaire leeromgevingen
2	Collega in opleiding	Het opleidingsplan is uitgangspunt voor de concrete invulling van het leerplan op de school en op het instituut. Studenten participeren in de dagelijkse werkzaamheden op school op basis van leerwerktaken Studenten participeren in schoolbijeenkomsten die aansluiten op datgene wat op het instituut wordt aangereikt Studenten nemen deel aan begeleidingsbijeenkomsten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Curriculumonderdelen en leeractiviteiten op de school en op het instituut zijn op elkaar afgestemd ▪ De student maakt deel uit van het team
3	Praktijkonderzoeker in opleiding – eigen praktijk	Passend bij hun ontwikkeling dragen studenten actief en structureel bij aan het onderzoek in de opleidingsschool. Begeleiding wordt gegeven door de vakdidacticus en de schoolopleider.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studenten en studerend personeel zijn, passend bij hun ontwikkeling, structureel betrokken bij het doen van onderzoek, voor een deel van hun tijd.
4	Praktijkonderzoeker in opleiding – gedeelde praktijk	De (afstudeer)opdracht is direct gekoppeld aan onderzoek en onderwijsontwikkeling van het team. Het team levert de onderzoeksopdracht gerelateerd aan de schoolontwikkeling. De school heeft de intentie om na afloop de onderzoeksresultaten te gebruiken.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onderzoek in opdracht van de school is een structureel onderdeel van de afstudeeropdracht. ▪ De onderzoeksopdrachten van de school zijn gerelateerd aan gewenste schoolontwikkeling.

PROGRAMMA

FASE	TYPERING	OMSCHRIJVING	CRITERIA
1	Leerwerktaken	<p>Door in de praktijk te werken aan de leerwerktaken vanuit school en instituut ontwikkelt de student zijn competenties. De competentie-ontwikkeling wordt besproken met de schoolopleider, de vakbegeleider en instituutopleider en vastgelegd in het digitale portfolio.</p> <p>De vakdidactische en schoolvakinhoudelijke component wordt begeleid door de vakbegeleider in overleg met de vakdidacticus</p>	<ul style="list-style-type: none"> De voortgang per student wordt periodiek besproken met alle betrokken partners en de resultaten daarvan zijn vastgelegd.
2	Studie en begeleiding binnen aanstelling	<p>Op basis van een gezamenlijk opleidingsplan krijgen de studenten leerwerktaken aangeboden die passen bij hun voortgang, het te realiseren eindniveau en de school. Reflectie op de voorbereiding en uitvoering taken binnen school is een wezenlijk onderdeel van de opleiding. De rolverdeling tussen schoolopleider, vakbegeleider, vakdidacticus instituut is vastgelegd.</p> <p>Er is regelmatig contact tussen de schoolopleider en de instituutopleider over de ontwikkeling van de student en over de afstemming tussen het onderwijsprogramma) op school en op het instituut.</p> <p>Er zijn verschillende soorten bijeenkomsten ten behoeve van begeleiding en beoordeling.</p> <p>De eindbeoordeling vindt plaats door een instituutopleider en een schoolopleider, niet betrokken bij de begeleiding volgens de afgesproken procedures en beoordelingscriteria.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Er is een gezamenlijk opleidingsplan dat het gezamenlijke onderwijsprogramma beschrijft met een aangegeven onderscheid tussen leeractiviteiten op school/ de werkplek en op het instituut. De opleidingsschool verzorgt niet alleen de praktijkcomponent van het programma maar levert ook een bijdrage aan vakinhoudelijke en didactische onderdelen. Er zijn gezamenlijke afspraken over de aantallen en eindkwalificaties van de op te leiden en de al zittende medewerkers waar alle partners naar streven. De betekenis van de eind (start) kwalificaties wordt gedeeld door opleiders vanuit school en instituut De afsluiting van een schoolgebonden opleidingstraject wordt verricht door onafhankelijke eindbeoordelaars. De informatie over de ontwikkeling van de student wordt door hen beschikbaar gesteld voor de betrokken en relevante partners.
3	Praktijkondersteuning o.b.v. leervraag	<p>De HBO student doet vanaf het 1^e jaar van de opleiding onderzoek en ontwikkelt onderzoeksvaardigheden. Dit wordt begeleid door het opleidingsinstituut en door de school gefaciliteerd en ondersteund door de schoolopleider.</p> <p>Het <u>afstudeer</u>product van de student met daarin een onderzoek, wordt zowel in het eerstegraads als in het tweedegraads gebied begeleid door</p>	<ul style="list-style-type: none"> Studenten en studierend personeel zijn actief betrokken bij het doen van onderzoek, voor een deel van hun tijd.

de vakdidacticus van het opleidingsinstituut en de schoolopleider.

4	Onderzoeksgericht op leer- én schoolvraag	De inhoud van het onderzoek wordt bepaald door de onderzoeksagenda van de school en de eigen leervraag. en draagt zo bij aan de ontwikkelagenda van de school . De student maakt deel uit van een onderzoeksteam en wordt begeleid door een onderzoeksdocent. De resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd op de school/scholen en het instituut en zo veel mogelijk gebruikt om de onderwijsontwikkeling verder te brengen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De academische opleidingsschool richt zich met haar onderzoek op innovatie, de eigen ontwikkeling en op het delen van de resultaten met andere scholen. ▪ Er is een gedeeld onderzoeksplan geformuleerd voor de academische opleidingsschool dat wordt onderschreven door alle partners in het partnerschap. ▪ De student maakt deel uit van een onderzoeksteam.
----------	--	--	--

LEEROMGEVING

FASE	TYPERING	OMSCHRIJVING	CRITERIA
1	Participatie o.b.v. opdrachten	<p>De student wordt door de schoolopleider van het team begeleid en door een of meer vakbegeleiders/vakdocenten. De leerwerktaken worden binnen dat team uitgevoerd. Studenten op een school vormen een eigen leergroep.</p> <p>Op het instituut worden ervaringen van de student op school deel van het leerproces op het instituut.</p> <p>Voor een (groeiend) aantal studenten worden opleidingsplaatsen ingericht. Dit zijn betaalde banen met ruimte voor studie en begeleiding. De docent in opleiding is verantwoordelijk voor de 'eigen' klassen. In de begeleiding is een 'vangnet' ingebouwd gericht op het (zo nodig deels) overnemen van de verantwoordelijkheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De leeromgeving op de school wordt gekenmerkt door de participatiemogelijkheden van de student aan (een deel van) de onderwijspraktijk. ▪ Verantwoordelijk voor de leeromgeving in de school is de schoolopleider. ▪ De leerwerktaken worden geformuleerd in overleg met het opleidingsinstituut ▪ Het leerplan van het instituut wordt met de schoolopleider besproken ▪ Er worden opleidingsplaatsen ingericht en gefaciliteerd. Begeleiders t.b.v. deze opleidingsplaatsen worden opgeleid.
2	Participatie aan alle docentactiviteiten	<p>Binnen de opleidingsschool participeert de student in een schoolteam. Studenten en hun begeleiders wisselen binnen de opleidingsschool niet alleen regelmatig ideeën en kennis uit maar werken ook daadwerkelijk samen. De aard van de onderwerpen die besproken worden en de aandachtspunten in de samenwerking hangen samen met de leerwensen van de student en de te verwerven competenties..</p> <p>Leerwerktaken zorgen ervoor dat studenten in aanraking komen met</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De student groeit geleidelijk in de schoolgemeenschap in en ontwikkelt een leraarsidentiteit. ▪ Er zijn (interview) groepen voor schoolopleiders, vakbegeleiders, docentbegeleider en (nieuwe) docenten., studenten en instituutopleiders waarin

		andere docenten dan hun directe begeleiders en dat er sprake is van uitwisseling van ideeën en kennis.	
		Er zijn regelmatig bijeenkomsten waaraan alle (relevante) partners deelnemen en waarin nieuwe ideeën en kennis op gebied van opleiden, begeleiden, leren en onderwijzen wordt uitgewisseld .	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kennisdeling, reflectie en ontwikkeling centraal staan ▪ Er is sprake van regelmatige kennisuitwisseling zowel formeel (bijv. in de vorm van studiegroepen) als informeel. ▪ Interessante ontwikkelingen (ook bij partners) worden gesignaleerd en uitgewisseld
3	Onderzoeksvragen instituutsgestuurd	De opleidingsschool biedt de student een toenemend aantal mogelijkheden tot het doen van onderzoek. De onderzoeksvragen en -uitvoering zijn instituutsgestuurd en afgeleid van leerwensen van de student.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studenten kunnen structureel onderzoek doen en kunnen deel uitmaken van een onderzoeksteam.
4	Onderzoeksvragen schoolgestuurd	Onderzoeksvragen en -uitvoering staan in teken van school- en onderwijsontwikkeling, waarbij verbetering en vernieuwing centraal staan.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studenten ervaren hun werkomgeving, werkplek en werk als een stimulerende leeromgeving.

DOCENTEN

DOCENT

FASE	TYPERING	OMSCHRIJVING	CRITERIA
1	Begeleider	Docenten verzorgen in de rol van vakbegeleider of schoolopleider de (vakdidactische) begeleiding van de student m.b.t de planning, lesuitvoering, verslaglegging en zorg voor leerwerktaken. Docenten zijn rolmodellen t.b.v. het delen van praktijkkennis.	<ul style="list-style-type: none"> Schoolopleiders en vakbegeleiders zijn opgeleid voor het werken in een opleidingsschool.
2	Opleider	De schoolopleiders zijn belast met de ondersteuning en ontwikkeling van opleiden in de school, het coördineren van de duale studenten en begeleiden en beoordelen van studenten en collega's in opleiding, het voeren van functioneringsgesprekken met studenten, en het coachen vakbegeleiders.	<ul style="list-style-type: none"> Schoolopleiders zijn opgeleid voor het opleiden van studenten en collega's in opleiding.
3	Praktijkonderzoeker	<p>Onderzoeksdocenten doen (i.s.m. onderzoekers en studenten) onderzoek naar de eigen praktijk en leveren een bijdrage aan het ontwikkelen van een onderzoekscultuur van de school.</p> <p>De schoolopleider en/of de (senior) vakbegeleider wordt betrokken bij het begeleiden van het onderzoek dat uitgevoerd wordt door de student en een nauwe relatie heeft met de vragen van de school. De vakbegeleider is ook voor het doen van onderzoek de eerste begeleider in de school. De vakdidacticus begeleidt de student op het opleidingsinstituut. Door de vakdidacticus/instituutopleider wordt onderzoek uitgevoerd aan de eigen praktijk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn onderzoeksdocenten opgeleid voor praktijkonderzoek naar de eigen praktijk. Onderzoeksdocenten maken deel uit van een onderzoeksteam. Schoolopleiders en begeleiders zijn opgeleid voor het werken in een academische opleidingsschool en het begeleiden van onderzoek eigen praktijk door studenten en collega's in opleiding.
4	Praktijkonderzoeker en begeleider	<p>Een onderzoekskoördinator is aangesteld om het onderzoek op de eigen school te coördineert en dit af te stemmen met het Team Kwaliteit Onderzoek. Hij verbindt de onderzoeksagenda van de school met dat deel van het onderzoeksprogramma van de academische opleidingsschool dat voor de eigen school relevant is.</p> <p>De onderzoeksdocenten zijn opgeleid onderzoek te doen naar de eigen en gedeelde praktijk en om studenten te begeleiden in het doen van onderzoek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn onderzoekskoördinatoren aangesteld. Er zijn onderzoeksdocenten opgeleid voor praktijkonderzoek in een met collega's en collega's in opleiding gedeelde praktijk.

LEEROMGEVING

FASE	TYPERING	OMSCHRIJVING	CRITERIA
1	Ontwikkelen begeleidingsvaardigheden	<p>Docenten wisselen binnen de (opleidings)school regelmatig ideeën en kennis uit. De aard van de onderwerpen die besproken worden hangen samen met ervaringen en de (leer)vragen van de docent.</p> <p>Leerwerktaken zorgen ervoor dat docenten in aanraking komen met meerdere studenten en dat er sprake is van uitwisseling van ideeën en kennis.</p> <p>Er zijn regelmatig bijeenkomsten waaraan alle (relevante) partners deelnemen en waarin nieuwe ideeën en kennis op gebied van opleiden en begeleiden worden uitgewisseld .</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er zijn (intervisie)groepen voor schoolopleiders, vakbegeleiders, docentbegeleider en (nieuwe) docenten., studenten en instituutopleiders gericht op het delen van ervaringen en kennis en het reflecteren daarop. ▪ Er is sprake van regelmatige kennisuitwisseling en deling zowel formeel (bijv. in de vorm van studiegroepen) als informeel tussen docenten zowel binnen als tussen teams. ▪ Interessante ontwikkelingen (ook bij partners) worden gesignaleerd en uitgewisseld ▪ Medewerkers worden in gelegenheid gesteld zich ook buiten de deur te informeren.
2	Ontwikkelen opleidingsvaardigheden	<p>Vakdocenten worden geschoold in de begeleiding van werk gerelateerd leren en het vormgeven van een begeleidingstraject 'op maat' met studenten. Dit in overleg met de schoolopleider en de intsituutopleider.</p> <p>Schoolopleiders en instituutopleiders participeren in het SRLo registratietraject van de VELON</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ .Vakdocenten zijn opgeleid in de begeleiding van werk gerelateerd leren en het vormgeven van een begeleidingstraject 'op maat' ▪ > 70% van de opleiders (school en instituut) zijn SRLo geregistreerd
3	Ontwikkelen onderzoeksvaardigheden	<p>Binnen de opleidingsschool zijn er professionaliseringspraktijken gericht op het doen van onderzoek en verdere ontwikkeling.</p> <p>Seniordocenten ontwikkelen zich tot en op masterniveau.</p> <p>Medewerkers van de school maken deel uit van relevante kenniskringen of van een relevante onderzoeksgroep van een participerende universiteit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Medewerkers ervaren hun werkomgeving als een stimulerende leeromgeving ▪ Seniordocenten worden op masterniveau opgeleid voor het werken in een academische opleidingsschool en het doen van onderzoek. Het voor de master noodzakelijke onderzoek wordt verbonden met ontwikkelingsbehoeften van school of team, gedeeld en (daar waar mogelijk) gebruikt.

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Medewerkers worden in gelegenheid gesteld om deel te nemen aan relevante netwerken.
4	Begeleiden onderzoeksvaardigheden	Onderzoek staat in het teken van school- en onderwijsontwikkeling, waarbij verbetering en vernieuwing centraal staan. Studenten worden begeleid bij het doen van onderzoek naar de eigen of gedeelde praktijk. Medewerkers van de school maken deel uit van relevante kenniskringen of van een relevante onderzoeksgroep.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praktijkonderzoek en schoolontwikkeling zijn verbonden. ▪ Medewerkers worden in gelegenheid gesteld om deel te nemen aan relevante netwerken

SCHOOL / INSTITUUT

PERSONEEL

FASE	TYPERING	OMSCHRIJVING	CRITERIA
1	Opleidingsteam	De opleidingsschool heeft opleidingsteams voor haar studenten en voor het zittend personeel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Een opleidingsteam bestaat uit medewerkers van de school en het instituut. ▪ Er is sprake van georganiseerde, gezamenlijke professionele reflectie. ▪ De schoolopleider beschikt over een breed netwerk op het gebied van opleiden en begeleiden ▪ De schoolopleiders zijn geschoold in het begeleiden van studenten op basis van reflectie, gericht op brede ontwikkeling tot docent ▪ De schoolopleiders zijn in staat te bemiddelen tussen de wereld van de school en het instituut ▪ De vakbegeleiders zijn geschoold op het gebied van begeleidings- en gespreksvaardigheden. Zij kunnen samen met de schoolopleider werk gerelateerde begeleidingstrajecten opzetten in het kader van het begeleid werkplek leren. ▪ De docentbegeleiders zijn geschoold op het gebied begeleiding- en gespreksvaardigheden ▪ De opleiders van het instituut zijn bekend met het samenwerken met begeleiders in de school en in staat te bemiddelen tussen de wereld van het instituut en de school..
	Schoolopleider	De schoolopleider heeft, naast een rol in de opleiding van studenten, een advies functie gericht op de schoolleiding. De schoolopleider heeft kennis van de algemene beroepscompetenties, het leerwerktraject en de studieloopbaanbegeleiding. De schoolopleider kent het programma van het instituut. De schoolopleider coacht de student in zijn competentieontwikkeling en maakt daarbij gebruik van een scala aan coachingsinstrumenten. De schoolopleider onderhoudt het contact met de instituutsopleiders	
	Begeleider	Op pedagogisch en vakdidactisch gebied begeleidt de vakbegeleider de student op de werkplek. De vakbegeleider heeft kennis van de inhoud van de pedagogisch-didactische competentie, gerelateerd aan het vakgebied. Daarnaast heeft hij kennis van het programma op het instituut en de startbekwaamheidseisen op het gebied van het vak en de vakdidactiek. De begeleiders van het instituut kennen de aanpak van de vakbegeleiders en de inhoud van hun begeleiding. De begeleider is in staat zijn praktijkkennis te verwoorden en te delen met de student.	
	Docentbegeleider	De docentbegeleider begeleidt docenten nieuw in de school of nieuw in het beroep conform afspraken m.b.t. begeleiding en beoordeling van personeel binnen de school.	
	De instituutsopleider	De instituutsopleider verzorgt (samen met de schoolopleider) op school onderwijs, afgeleid van het leerplan van het instituut. Hij/zij begeleidt studenten samen met de vakbegeleider en de schoolopleider en speelt een rol in de beoordeling van docenten in opleiding. Samen met de schoolopleider is hij een rolmodel voor de begeleiders (en docentcoaches) waar het gaat om het ontwikkelen van opleidings- en	

		begeleidingscompetenties.	
2	Assessor	Om valide en betrouwbaar te kunnen beoordelen hebben schoolopleiders en senior vakbegeleiders de assessorentraining gevolgd. Zij kunnen daarmee als veldassessor optreden. Samen met een opleider van het instituut voeren zij het assessment van studenten, die niet door hen begeleid zijn, uit.	<ul style="list-style-type: none"> De opleidingsschool heeft voldoende gekwalificeerde assessoren. De voortgang van de ontwikkeling van de student wordt door de opleidingsschool bewaakt en gerelateerd aan het bekwaamheidsdossier en de start bekwaamheidseisen. Het (competentie)profiel van de onderzoeksdocent is beschreven.
	Onderzoekende docent	De onderzoeksdocent is belast met de uitvoering van onderzoek naar de eigen en/of gedeelde praktijk. Hij is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het eigen onderzoek. Met behulp van de onderzoekscoördinator draagt hij zorg voor de borging van het onderzoek. Hij is verantwoordelijk voor rapportage en kennisdeling binnen het eigen team en draagt bij aan rapportage en kennisdeling daarbuiten. Tevens verzorgt hij de inhoudelijke begeleiding van de student.	<ul style="list-style-type: none"> Het (competentie)profiel van de onderzoekscoördinator is beschreven.
	Onderzoekscoördinator	Iedere partnerschool heeft een onderzoekscoördinator aangesteld die het onderzoek op de eigen school coördineert en dit afstemt met het Team Kwaliteit Onderzoek. Zij verbinden de onderzoeksagenda van de school met dat deel van het onderzoeksprogramma van de academische opleidingsschool dat voor de eigen school relevant is. Zij dragen zorg voor de rapportage van onderzoeksproces en –resultaten naar de school/scholen. Samen met de portefeuillehouders ac. opl school zijn ze verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van het onderzoeksproces	
3	Master in Educatie	Senior-vakdocenten, senior-vakbegeleiders en schoolopleiders ontwikkelen zich tot en op masterniveau.	<ul style="list-style-type: none"> Schoolopleiders en senior vakdocenten en senior vakbegeleiders worden op masterniveau opgeleid voor het werken in een academische opleidingsschool en het doen van onderzoek. Op school zijn voldoende adequaat geschoolde begeleiders aanwezig om studenten en studierend personeel te ondersteunen bij het doen en rapporteren van onderzoek > 70% van de opleiders (school en instituut) zijn SRLo geregistreerd
	VELON-registratie schoolopleiders	Schoolopleiders en instituutopleiders participeren in het SRLo registratietraject van de VELON	
4	Onderwijs- en onderzoekspecialisten	Senior vakdocenten en senior vakbegeleiders maken deel uit van vaknetwerken op hogeschool en universiteit.	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoekers en onderwijsspecialisten zijn verbonden aan de academische

Medewerkers van de school maken deel uit van relevante kenniskringen of van een relevante onderzoeksgroep van een participerende universiteit.

- opleidingschool.
- Begeleiders van onderzoek op school publiceren (samen met instituutstopleiders en studenten) op het eigen vakgebied of op het terrein van opleiden in vaktijdschriften, websites en personeelsbladen van deelnemende scholen
- Er is sprake van innovatief handelen gericht op alle aspecten van onderwijs en opleiden.

ORGANISATIE

FASE	TYPERING	OMSCHRIJVING	CRITERIA
1	Verbinden IPB met OIDS	<p>Het opleiden van leraren, de professionele ontwikkeling van de eigen docenten en het personeelsbeleid worden met elkaar verbonden. De professionalisering van alle medewerkers wordt een gedeelde verantwoordelijkheid van de partners in de opleidingschool.</p> <p>De kwaliteit van het opleiden in de school is duurzaam geborgd in alle relevante aspecten van beleid, beleidsuitvoering en beleidsrapportage.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is sprake van afstemming van het gewenste personeelsbeleid met het opleidingsbeleid binnen de school en tussen partners. ▪ Er is sprake van een gezamenlijke besturing van het OIDS opleidingsconcept. ▪ De partners in het partnerschap zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het gevuld krijgen van de opleidingscapaciteit. ▪ De opleidingschool heeft een stabiele infrastructuur die geborgd is in de samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen de partners . ▪ OIDS maakt deel uit van de geïntegreerde beleidscycli, besluitvormingsprocessen en het functiebouwwerk. ▪ OIDS heeft een herkenbare plek in het functie- en taakbeleid van de partners en het samenwerkingsverband. ▪ OIDS is geoperationaliseerd naar de voor OIDS relevante instrumenten in de personeelscyclus over de instellingen heen. ▪ OIDS maakt aantoonbaar deel uit van de PDCA cyclus van alle partners binnen OIDS. ▪ De resultaten van OIDS worden

			<p>gedeelde/besproken met de organisatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is sprake van een gezamenlijke begroting en verslaglegging over de resultaten van OIDS.
2	Ontwikkeling en opleiden borgen	<p>De academische opleidingsschool vormt een herkenbaar deel van de schoolorganisatie. De onderscheiden functies voor de uitvoering en ondersteuning van het primaire proces van de academische opleidingsschool, zijn zichtbaar in de uiteindelijke vormgeving van het functiegebouw en geborgd in de beleidscyclus van de partners.</p> <p>Ten behoeve van het taakbeleid in het kader van opleiden in de school zijn competentieprofielen van begeleiders beschreven.</p> <p>In alle vestigingen van de academische opleidingsschool is het opleiden in de school zichtbaar en voelbaar verbonden met het primaire proces.</p> <p>In alle vestigingen van de academische opleidingsschool is onderwijsontwikkeling en onderzoek zichtbaar en voelbaar verbonden met het primaire proces</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het functiebouwwerk voorziet in functies met bijbehorende bevoegdheden en inschaling. ▪ Er zijn competentieprofielen van de verschillende typen begeleiders. Deze profielen worden gebruikt bij werving en bij functionerings- en beoordelingsgesprekken. ▪ Er is aantoonbaar voldoende en duurzaam capaciteit vrijgemaakt voor innovatie/het doen van onderzoek, het opleiden en het begeleiden. ▪ Medewerkers in de academische opleidingsschool zijn voor een deel van hun tijd actief betrokken bij het doen van onderzoek. Ze zijn daarvoor opgeleid en worden adequaat gefaciliteerd en ondersteund.
3	Lerende organisatie	<p>Een onderzoeksattitude en het beschikken over onderzoeksvaardigheden behoort tot de kenmerken van elke onderwijsprofessional. De organisatie van de academische opleidingsschool is zodanig ingericht dat alle medewerkers in staat worden gesteld samen te leren over, van en in de onderwijspraktijk, en op basis daarvan die praktijk te verbeteren:</p> <p><i>Leren van docenten is integraal onderdeel van het leraarschap</i> – docenten leren van en met elkaar.</p> <p><i>Gedeelde waarden</i> – docenten zitten op één lijn m.b.t. ontwikkeldoelen en over de aanpak, er is sprake van een collectieve ambitie;</p> <p><i>Collectieve gerichtheid op leren van leerlingen</i> – iedereen is vooral gericht op de ontwikkeling van het primaire proces: het leren en onderwijzen van leerlingen;</p> <p><i>Open en naar buiten gerichte onderwijspraktijk</i> – in de dialoog en in de samenwerking brengen docenten hun eigen kijk, handelwijzen en</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De visie op leren en professionaliseren heeft draagvlak in de school en de betrokken opleidingsinstellingen ▪ Competentieontwikkeling speelt een rol in functionerings- en beoordelingsgesprekken ▪ De school streeft aantoonbaar naar een cultuur van continue ontwikkeling van individu, team en school. ▪ Alle medewerkers participeren in vormen van ontwikkelingstrajecten en daarmee in professionele leergemeenschappen. ▪ De ontwikkelingsbehoeften van de leergemeenschap bepaalt de gewenste en noodzakelijke professionalisering op

	<p>ervaringen ter sprake om daarvan te leren;</p> <p>Voorwaarden om dit alles te realiseren zijn: <i>Regelmatische communicatie en samenwerking tussen docenten</i> – docenten zijn er op gericht samen te leren over, van en in de onderwijspraktijk door o.a. gepland overleg, collegiale consultatie, intervisie, projectwerk, samen lesgeven, praktijkonderzoek; <i>Reflectieve kritische dialoog</i> – docenten reflecteren gezamenlijk over en doen onderzoek naar de eigen praktijk.</p> <p>Studenten en hun begeleiders wisselen binnen de academische opleidingsschool regelmatig ideeën en kennis uit. De aard van de onderwerpen die besproken worden hangen samen met de ervaring en de leerwensen van de student (zie boven). Leerwerktaken zorgen ervoor dat studenten in aanraking komen met andere docenten dan hun directe begeleiders en dat er sprake is van uitwisseling van ideeën en kennis.</p> <p>Er zijn regelmatig bijeenkomsten waaraan alle (relevante) partners deelnemen en waarin nieuwe ideeën en kennis op gebied van opleiden, begeleiden, leren en onderwijzen wordt uitgewisseld .</p>	<p>individueel en teamniveau.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is een gedeeld onderzoekplan voor de academische opleidingsschool dat wordt onderschreven door alle partners in het partnerschap. ▪ Kwaliteitstoetsing onderzoeksvragen is structureel geregeld binnen het partnerschap. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is een open cultuur waarin communicatie, feedback en gedeelde kritische reflectie vanzelfsprekend is. ▪ Er zijn intervisiegroepen voor schoolopleiders, vakbegeleiders, docentbegeleider en (nieuwe) docenten., studenten en instituutopleiders ▪ Er is sprake van regelmatige kennisdeling zowel formeel (bijv. in de vorm van studiegroepen) als informeel. Nieuwe ideeën worden uitgetoetst, geëvalueerd en ook die kennis wordt gedeeld ▪ Interessante ontwikkelingen (ook bij partners) worden gesignaleerd en uitgewisseld. De uitwisseling biedt de mogelijkheid na te gaan of en hoe deze ontwikkelingen bruikbaar zijn voor de eigen praktijk. ▪ Medewerkers worden in gelegenheid gesteld zich ook buiten de deur te informeren en over hun bevindingen te rapporteren.
<p>4 Leraren zijn eigenaar onderwijsinhoudelijke ontwikkeling</p>	<p>Docententeams vormen in de school de laag waar de verantwoordelijkheid voor ontwikkeling, vormgeving en uitvoering van het primaire proces ligt. In de academische opleidingsschool is plaats voor enkele specialisten op het gebied van onderwijs en/of toegepast onderzoek. Er vindt onderzoek plaats naar de eigen en gedeelde onderwijspraktijk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is zichtbaar eigenaarschap van het onderwijs bij docenten. ▪ Docententeams zijn in de kwaliteitscyclus herkenbaar resultaatverantwoordelijk en beschikken over de daarvoor noodzakelijke middelen.

STURING

FASE	TYPERING	OMSCHRIJVING	CRITERIA
1	Investeren in partnerschap	In de regio worden partnerschappen aangegaan en onderhouden die de kwaliteit door wederzijdse expertise- en ervaringsuitwisseling versterken. Er wordt samenwerking gezocht met kernscholen en 'satellietscholen' met heldere organisatiestructuur en afspraken over taakverdeling etc.	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt samengewerkt aan het realiseren van opleidingsplaatsen op partnerscholen in de regio met een daarbij behorende opleidings- en begeleidingsstructuur. Tussen partners is een structurele uitwisseling van kennis en ervaringen.
2	Regie op afstemmingsproces	<p>Er is sprake van regie van afstemmingsprocessen binnen de instituten en binnen scholen/besturen.</p> <p>Er is op beleids- en operationeel niveau sprake van gezamenlijke regie op afstemming van inhoud curriculum, scholing en inzet personeel</p> <p>Er is sprake van regelmatig contact tussen de schoolopleider en de instituutopleider over de ontwikkeling van de student en over de afstemming tussen het onderwijsprogramma) op school en op het instituut. De rolverdeling tussen schoolopleider, vakbegeleider en vakdidacticus is vastgelegd.</p> <p>Er zijn verschillende soorten bijeenkomsten ten behoeve van begeleiding en beoordeling.</p> <p>De eindbeoordeling vindt plaats door een instituutopleider en een schoolopleider, niet betrokken bij de begeleiding volgens de afgesproken procedures en beoordelingscriteria.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De positie en verantwoordelijkheden van alle partners afzonderlijk en die van de stuurgroep is geregeld. Curriculumonderdelen en leeractiviteiten op de school en op het instituut zijn op elkaar afgestemd De betekenis en inhoud van de eind (start) kwalificaties wordt gedeeld door opleiders vanuit school en instituut. De afsluiting van een schoolgebonden opleidingstraject wordt verricht door onafhankelijke eindbeoordelaars.
3	Eigenaarschap op opleidings- en onderzoekstrajecten	<p>Het eigenaarschap van de opleidingstrajecten van studenten berust <i>de jure</i> bij de opleidingsinstituten, maar <i>de facto</i> bij het partnerschap en is een kernactiviteit van de scholen.</p> <p>Alle partners ondernemen binnen de eigen organisatie en daar waar mogelijk gezamenlijk activiteiten om de visie- en ideeontwikkeling van de academische opleidingsschool te verbreden en te verbinden.</p> <p>Het partnerschap stelt een ontwikkelingsagenda en daarvan afgeleide grote onderzoeksthema's vast. Voor de verdere verankering van de academische opleidingsschool zijn qua onderzoek vooral van belang:</p> <ol style="list-style-type: none"> het verbinden van onderzoek van studenten en docenten; ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden bij docenten t.b.v. de kwaliteit van het onderzoek; 	<ul style="list-style-type: none"> Het eigenaarschap van opleidingstrajecten is als kernactiviteit van de scholen zichtbaar. Er is een meerjaren beleidsplan. Er is een (meerjaren) onderzoeksagenda.

8. een onderzoekende cultuur in de scholen, waarbij het doen van onderzoek vanzelfsprekend is;
9. het verder bevorderen van gezamenlijkheid binnen het partnerschap.

4	Instellingoverstijgende leer- en onderzoekskringen	<p>Het werk van de onderzoekscoördinator wordt verbonden met dat van de schoolopleider en de instituutopleider en de samenwerking m.b.t. begeleiding studenten wordt georganiseerd, waarbij er voldoende aandacht is voor rol van de vakbegeleiders.</p> <p>Er worden onderzoeksgroepen (leerkringen) samengesteld waarbinnen docenten en onderzoekers samenwerken aan onderzoeksthema's verbonden met schoolontwikkeling. De instituutopleiders (en eventueel onderzoeker) wordt met de ontwikkelactiviteiten van de onderzoekscoördinator en schoolopleider verbonden, gericht op genereren van onderzoeksvragen en mogelijkheden. Er wordt:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. samenwerking georganiseerd gericht op het genereren van concrete onderzoeksvragen en doen van onderzoek. De verschillende actoren worden betrokken bij uitvoering; b. studentonderzoek georganiseerd: invliegen van kortlopend studentenonderzoek in het lang(er)lopend schoolgebonden onderzoek; c. ruimte gecreëerd voor studentenonderzoek binnen grote thema's. <p>De organisatievormen van onderzoeksactiviteiten zijn structureel ingebed (binnen school en instituut en tussen school en instituut), evenals de evaluatie van aanpak (effectiviteit en bruikbaarheid aanpak; implementatie van uitkomsten) en van het onderzoek zelf (aanpak, uitvoering).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er sprake van het organiseren/instellen van vak- en in een later stadium van organisatieoverstijgende leergruppen / leerkringen / onderzoekskringen. ▪ Er is sprake van voldoende faciliteiten in (gezamenlijke) tijd, middelen, ondersteuning en professionalisering om uitvoering en begeleiding van onderzoek mogelijk te maken. ▪ Leerlingen en ouders zij geïnformeerd over de onderzoeksactiviteiten van de school en de wijze waarop zij daarbij betrokken worden. ▪ Er is een evaluatieplan m.b.t. de ontwikkel- en onderzoeksagenda. ▪ Evaluatie van ontwikkeling en onderzoek is geborgd in de beleidscyclus van de partners.
----------	--	---	---

BIJLAGE 2

Onderzoeksprogramma

ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL Noord- Holland West – Onderzoeksprogramma

---

EEN ‘UITDAGENDE LEEROMGEVING VOOR TALENT’

**VISIE OP ONDERZOEK
ONDERZOEKSTHEMA'S
TAKEN, VERANTWOORDELIJKHEDEN**

Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016
Academische Opleidingsschool Noord-Holland West
December 2011

Inhoudsopgave

1.	DE ACADEMISCHE OPLEIDINGSSCHOOL NOORD-HOLLAND WEST	2
2.	VISIE OP ONDERZOEK.....	3
2.1	GEZAMENLIJKE VISIE OP ONDERZOEK	3
2.2	AMBITIES	4
2.3	AANDACHTSPUNTEN	5
3.	ONDERZOEKSTHEMA'S OP HOOFDLIJNEN	8
3.1	OPZET IN THEMATISCHE ONDERZOEKSWOLKEN.....	8
3.2	DE ONDERZOEKSTHEMA'S	9
4.	ORGANISATIE	13
4.1	SPECIFIEKE ORGANISATIE M.B.T. ONDERZOEK	13
4.2	PROCES ACTUALISEREN ONDERZOEKSPROGRAMMA	15

1. De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West

In dit document wordt de het onderzoeksprogramma van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West beschreven: de visie op onderzoek, de onderzoeksthema's en de organisatie (taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden). Het onderzoeksprogramma geeft de onderzoeksthema's voor (minimaal) de komende 2 jaren. Het onderzoeksprogramma wordt iedere 2 jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West bestaat uit:

Scholen voor Voortgezet Onderwijs

1. CSG Jan Arentsz
2. Kaj Munk College
3. Eerste Christelijk Lyceum
4. Petrus Canisius College
5. Jac. P. Thijsse College

Opleidingsinstituten

1. Vrije Universiteit – Onderwijscentrum
2. Hogeschool van Amsterdam – Onderwijs en Opvoeding
3. Hogeschool Inholland – Domein Onderwijs, Leren en Levensbeschouwing
4. Universiteit van Amsterdam – Interfacultaire Lerarenopleidingen

Visie Academische Opleidingsschool

De uiteindelijke Academische Opleidingsschool Noord-Holland West is een professionele leergemeenschap waarin alle betrokken actoren elkaar inspireren en waar onderwijzen, leren, opleiden, reflectie op het beroep, ontwikkelingsgericht onderzoek, organisatieontwikkeling, kenniscirculatie en innovatie hand in hand gaan.

In het document “Academische Opleidingsschool Noord-Holland West – Visie en Verankering”, onderdeel van het Aanvraagdossier Verankering Academische Opleidingsschool 2012-2016”, zijn de visie van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West, de huidige situatie en het verdere ontwikkel- en verankertraject, nader beschreven. Het schema ontwikkelingsfasen AONHW (bijlage 1B) geeft eveneens een duidelijk beeld van de verdere ontwikkeling en verankering van de Academische Opleidingsschool, de aandachtspunten en het beoogde einddoel. Genoemde documenten en dit onderzoeksprogramma vormen samen een integraal plan, op hoofdlijnen, voor de komende jaren. Voor de onderwerpen die niet of slechts beknopt in dit onderzoeksprogramma worden besproken, wordt verwezen naar voornoemd visie en verankering document en het ontwikkelschema, alsmede naar de eerdere aanvraagdossiers.

2. Visie op onderzoek

2.1 Gezamenlijke visie op onderzoek

De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West vormt een uitdagende leeromgeving voor talent. De rijke context voor deze *uitdagende leeromgeving voor talent* komt bij uitstek tot stand door het doen van onderzoek en door de verbinding met vernieuwing en verbetering van het onderwijs (schoolontwikkeling):

1. onderzoek binnen de academische opleidingsschool is een middel dat bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit van de leeromgeving van leerlingen, (aanstaande) leraren en lerarenopleiders. Uiteindelijk zullen deze verbeteringen de kwaliteit van het leren van leerlingen (en studenten) positief beïnvloeden;
2. onderzoek moet bijdragen aan:
  - a. *Kennisontwikkeling*. Het onderzoek draagt bij aan de ontwikkeling van verschillende soorten kennis die in alle gevallen direct is gerelateerd aan de verbetering van leeromgevingen en daarmee aan de vragen waar scholen en opleiding zich voor gesteld zien;
  - b. *Eigenaarschap*. Onderzoek doen is een manier om de professionele ruimte en professionele verantwoordelijkheid van leraren(opleiders) vorm te geven. De vragen die onderzocht worden moeten daarom relevant zijn voor alle betrokkenen net als de antwoorden die het onderzoek oplevert. Het eigenaarschap van studenten, leraren en lerarenopleiders ten aanzien van ontwerp en ontwikkeling van leeromgevingen wordt door betrokkenheid bij onderzoek versterkt. Delen (en 'collectief vermenigvuldigen') van ontwikkelde kennis is onlosmakelijk verbonden met eigenaarschap;
  - c. *Professionaliteit*. Onderzoek doen en/of gebruiken is zowel een kenmerk van professionaliteit van de individuele beroepsbeoefenaren als van de beroepsgroep;
3. onderzoek is gericht op verandering en de verantwoording daarvan.

De toekomstig leraar (student!) zal al op tijdens de opleiding onderzoeksvaardigheden en een onderzoekende attitude moeten opdoen en zal deze gedurende zijn/haar professionele loopbaan verder moeten blijven ontwikkelen. Een onderzoeksattitude en het beschikken over onderzoeksvaardigheden zijn belangrijke kenmerken van elke onderwijsprofessional. Dat betekent dat de leraar tijdens de beroepsuitoefening steeds de vraag moet stellen of dat wat hij doet wel het beste is voor de leerling(en). De leraar dient kennis over het onderwijs te verzamelen en te toetsen op relevantie, om die vraag oprecht te kunnen beantwoorden. Hij dient ontwerp- en onderzoeksvaardigheden en een onderzoeksattitude te ontwikkelen, inclusief de verwerving van de bijbehorende kennis, die passen bij de beroepspraktijk van de leraar en het niveau van beroepsmatig handelen dat van hem wordt verwacht.

Doelgroepen van de Academische Opleidingsschool zijn de studenten, de docenten op de scholen en de lerarenopleiders van de betrokken instellingen.

Een belangrijk en onderscheidend kenmerk van de Academische Opleidingsschool is dat traditionele grenzen tussen verschillende vormen van onderzoek en de daarmee verbonden verschillende kennisopbrengsten, worden verkleind. Bij de Academische Opleidingsschool komen de genoemde opbrengsten daadwerkelijk tegemoet aan de vragen van de verschillende partners.

Onderzoek, gekoppeld aan schoolontwikkeling en innovatie, geeft de Academische Opleidingsschool een extra dimensie: de leeromgeving is voor alle doelgroepen nog aantrekkelijker en uitdagender. De verbinding van de lerarenopleiding, het opleiden van studenten, de professionele ontwikkeling van de eigen docenten, de schoolontwikkeling en het personeelsbeleid wordt verdiept. Kennis van onderzoekers van de instituten wordt ontsloten, de evidence-base voor het onderzoek in de instituten wordt vergroot en de verbinding tussen theorie en praktijk wordt versterkt.

Onderzoek is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de partners. De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West kent een eigen onderzoeksprogramma, waarin de onderzoeksactiviteiten van de verschillende actoren met elkaar zijn verbonden. De Academische Opleidingsschool Noord-Holland West hanteert voor (de invulling van) het onderzoek de volgende uitgangspunten:

1. het onderzoek wordt gestuurd door de beoogde schoolontwikkeling en organisatieontwikkeling van de betrokken scholen voor voortgezet onderwijs en door het onderzoek dat door de betrokken instituten wordt verricht;
2. onderzoek wordt georganiseerd rond thema's die zijn afgeleid zijn van voornoemde onderzoeksagenda's van scholen en instituten. Onder de paraplu van dit thema kan een veelheid van kleinere en grotere onderzoeken worden georganiseerd. Ieder onderzoek draagt bij aan kennis over het thema;
3. bij de vaststelling van de onderzoeksthema's is de schoolontwikkeling leidend, met als randvoorwaarden dat minimaal één van de betrokken instellingen in een eigen onderzoeksprogramma kennis over het betreffende thema ontwikkelt en dat het thema de ruimte biedt voor het verrichten van studentonderzoek;
4. het onderzoek heeft een meerwaarde voor:
  - a. degene die onderzoek doet;
  - b. de eigen schoolgemeenschap;
  - c. de opleidingsinstituten;
  - d. de regio (brede thema's!);
5. resultaten van onderzoek worden in de academische opleidingsschool en in de scholen (zoveel mogelijk) gebruikt/verduurzaamd;
6. onderzoek wordt zoveel mogelijk gedaan in teamverband zodat ook de competentie "samenwerken" (verder) wordt ontwikkeld.

2.2 Ambities

In het proces van verdere ontwikkeling en verankering van de Academische Opleidingsschool, wordt gestreefd naar een uiteindelijk situatie:

- dat het doen van onderzoek daadwerkelijk zorgt voor de rijke context voor de *uitdagende leeromgeving voor talent*;
- dat er een onderzoekende cultuur heerst op de scholen voor voortgezet onderwijs en op de instituten, waarbij het doen van onderzoek, gericht op de verbetering van de leeromgeving van de leerlingen en van studenten, vanzelfsprekend is;
- dat er een eigen praktijkgericht onderzoeksprogramma is, dat aansluit bij schoolontwikkeling en de bestaande kennis en de onderzoeksagenda's van de instituten, met:
  - meerdere onderzoeksteams per school;
  - schooloverstijgende onderzoeksteams;
  - een zo groot mogelijke verbinding tussen studentonderzoek en docentonderzoek;
- dat er een brede expertise in de scholen en instituten is ontwikkeld om onderzoek te doen en om onderzoek te begeleiden;

- dat kennis breed wordt gedeeld tussen instituten, scholen, lerarenopleiders, docenten en studenten;
- dat de Academische Opleidingschool een regionale functie vervult, wat betekent dat er ook onderzoek kan worden verricht voor en bij andere scholen.

2.3 Aandachtspunten

Voor de verdere verankering van de Academische Opleidingschool zijn qua onderzoek, in ieder geval voor de komende periode van 2 jaar, vooral van belang:

1. het verbinden van praktijkonderzoek van studenten en docenten;
2. het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden bij docenten en begeleidingsvaardigheden bij docenten en opleiders, t.b.v. de kwaliteit van het onderzoek;
3. het ontwikkelen van een kwaliteitskader voor het onderzoek in de Academische Opleidingschool;
4. het ontwikkelen van een onderzoekende cultuur in de scholen en instituten, waarbij het doen van onderzoek vanzelfsprekend is;
5. het bevorderen van gezamenlijkheid binnen het partnerschap.

Ad. 1 – het verbinden van praktijkonderzoek van studenten en docenten

Binnen de Academische Opleidingschool zijn zowel studenten als docenten betrokken bij onderzoek. De dynamiek van het doen van studentenonderzoek in het kader van de opleiding is een andere dan die van onderzoek door docenten. Bij docenten komen vragen voort uit thema's rond schoolontwikkeling, al of niet ingepast binnen een bredere veranderagenda van de school. Bij studentenonderzoek gaat het om leeronderzoeken die voor een belangrijk deel gestuurd (zouden moeten) worden door de leervragen van de student. De opleidingen hebben het onderzoek door studenten veelal ingebed in de vakdidactische leerlijn. Dit betekent dat het onderzoeksthema (bij voorkeur) van vakdidactische aard moet zijn. Uit de onderzoeksthema's die in het afgelopen jaar binnen de scholen naar boven kwamen blijkt dat bij het docentenonderzoek in eerste instantie de nadruk legt op meer generieke, vakoverstijgende thema's. Hierdoor vermindert de mogelijkheid tot synergie tussen de verschillende student- en docentenonderzoeken op de school. Dit kan leiden tot een geïsoleerde positie van studenten op school en maakt bovendien samenwerken tussen studenten van verschillende vakken op een school lastig. Tot slot is ook de duur en focus van docentenonderzoek en studentenonderzoek verschillend, omdat het studentenonderzoek moet passen in het studierooster en dus sterke inperkingen heeft in begin-, doorloop- en eindtijd.

Verbinden van (afstudeer)onderzoek van studenten met schoolonderzoek vraagt om een gezamenlijk kader voor praktijkonderzoek van studenten en docenten vanuit de agenda van de opleidingschool en vraagt dus om het vinden van een antwoord op de vraag op welke wijze studenten met hun onderzoek kunnen aansluiten bij de onderzoeksagenda van de Academische Opleidingschool en meer specifiek de betreffende school, waarbij er voldoende ruimte is voor hun eigen onderzoeksvragen en het doorlopen van de gehele onderzoekscyclus (ook al loopt die niet synchroon met de onderzoekscyclus op de school).

Er wordt gekozen voor een aanpak met een thematische clustering van het onderzoek in brede thema's, waarbinnen verschillende onderzoeken van docenten, studenten en/of docenten en studenten zullen worden uitgevoerd, die samen bijdragen aan een beter begrip en inzicht in het thema en die de motor (kunnen) zijn voor concrete aanpakken en innovaties binnen de school/scholen/opleiding. De thematische aanpak maakt het mogelijk meer samen te werken, ook tussen vakken. De thema's hebben veelal een vakoverstijgend karakter. Studenten kunnen binnen dat thema kiezen voor een vak(didactisch)specifieke invulling. Voordeel van een dergelijke aanpak is

dat het ruimte biedt voor initiatieven die aansluiten bij individuele onderzoeksvragen van studenten, dat er niet veel energie gaat zitten in het exact afstemmen van planning en inzet, dat wel is geborgd dat onderzoek voortbouwt op eerder onderzoek (staan op de schouders ...) en dat er een gedeelde kennisbasis ontstaat. Deze aanpak sluit aan bij de organische ontwikkeling die de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West voorstaat (zie ook punt 3 en 4).

Ad. 2 – het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden bij docenten en begeleidingsvaardigheden bij docenten en opleiders, t.b.v. de kwaliteit van het onderzoek

Bij de ontwikkeling van de Academische Opleidingsschool is gebleken dat de competenties om een kwalitatief goed onderzoek op te zetten en uit te voeren bij scholen zeer beperkt aanwezig is. Ook veel vakdidactici van de instituten blijken onvoldoende in staat om onderzoek goed te begeleiden. Daarom is geïnvesteerd in een structuur van coördinatie en begeleiding. De komende jaren zal verder (moeten) worden geïnvesteerd in het professionaliseren van:

- docenten op de scholen om onderzoek te doen en onderzoek te begeleiden;
- onderzoekscoördinatoren om onderzoek in de scholen te coördineren en kwaliteit te borgen;
- lerarenopleiders om onderzoek in de scholen te doen en docenten en studenten te begeleiden.

Ad. 3 – het ontwikkelen van een kwaliteitskader voor het onderzoek in de Academische Opleidingsschool

Een belangrijk en onderscheidend kenmerk van de Academische Opleidingsschool is dat traditionele grenzen tussen verschillende vormen van onderzoek en de daarmee verbonden verschillende kennisopbrengsten, worden verkleind. Dit vraagt om een eigen set van criteria om de kwaliteit van het onderzoek te kunnen vaststellen en te borgen. Daarom zal de komende jaren worden gewerkt aan een kwaliteitskader voor het onderzoek in de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West. Hierbij wordt rekening gehouden met ontwikkelingen in de instituten, waar volop wordt gediscussieerd over en ontwikkeld aan kwaliteitscriteria voor het (praktijk)onderzoek (proces en resultaten). Met het opstellen van het eigen kwaliteitskader wordt bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van kwaliteitscriteria voor Academische Opleidingsscholen, in afstemming met andere Academische Opleidingsscholen en NVAO/AgentschapNL.

Ad. 4 – het ontwikkelen van een onderzoekende cultuur in de scholen en instituten, waarbij het doen van onderzoek vanzelfsprekend is

Een basis voor een sterke Academische Opleidingsschool is een onderzoekende cultuur bij alle partners - in de scholen en in de instituten. Zoals ook bij de eerdere punten al aangegeven, is dat geen gegeven gebleken. De partners zijn ervan overtuigd dat de onderzoekende cultuur van onderop moet ontstaan en niet kan/moet worden opgelegd. Daarom is (vanaf het begin) gekozen voor een organische ontwikkeling van de Academische Opleidingsschool. Door eerste onderzoeken in de scholen van docenten(teams) te initiëren, wordt het doen van onderzoek zichtbaar en wordt de meerwaarde die dit kan hebben voor de eigen dagelijkse onderwijspraktijk aangetoond. Gecombineerd met een goede informatievoorziening in de scholen en de instituten, zal dit het “vliegwiel” moeten zijn voor groei van het onderzoek en daarmee voor het ontstaan van de gewenste onderzoekende cultuur. Dit is een proces dat is gestart, maar dat in de praktijk langzaam blijkt te gaan.

Ad. 5 – het bevorderen van gezamenlijkheid binnen het partnerschap

In de visie van het partnerschap is de ontwikkeling en verankering van de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West een eerste orde verandering voor alle betrokken partijen –

scholen en instituten. Iedere partij moet stappen zetten in de eigen ontwikkeling om volwaardig onderdeel te (kunnen) zijn van de Academische Opleidingsschool.

Zoals aangegeven heeft de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West vanaf het begin voor de ontwikkeling een organisch model gehanteerd. De ontwikkeling van het partnerschap kan en zal moeten worden verbonden met de ontwikkeling van de afzonderlijke partners. Hiertoe worden op het gebied van onderzoek pilots opgezet:

- waar medewerkers, over de grenzen van de eigen organisatie heen, samenwerken aan de ontwikkeling van uitdagende en inspirerende leeromgevingen voor studenten en/of docenten;
- waarin onderzoek een belangrijke rol speelt en begeleidingsomgevingen het leren ondersteunen;
- waarvan de resultaten worden geïmplementeerd, geëvalueerd en waar mogelijk gedeeld.

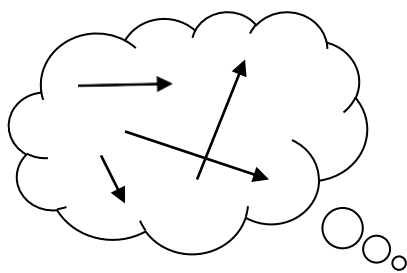
3. Onderzoeksthema's op hoofdlijnen

3.1 Opzet in thematische onderzoekswolken

Er is een keus gemaakt voor een opzet van het onderzoeksprogramma in thematische onderzoekswolken. Deze keuze is gemaakt op basis van:

1. de visie op onderzoek en de daaruit geformuleerde uitgangspunten;
2. de gesignaleerde aandachtspunten voor de verdere verankering van de onderzoeksfunctie in de Academische Opleidingsschool, waaronder de uitdaging om studentonderzoek een goede plaats te geven en docent- en studentonderzoek nader te verbinden;
3. de overtuiging dat een verdere organische ontwikkeling van de Academische Opleidingsschool de enige juiste weg is naar succes. In deze fase van de ontwikkeling is een groeimodel vereist, meer dan aan een planmatige, procedurele insteek waarbij de onderzoeksagenda en de uitvoering daarvan vooraf volledig en in detail worden geregeld.

Onderzoek wordt georganiseerd rond **thema's** die afgeleid zijn van de onderzoeksagenda's van scholen en instituten. Onder de paraplu van dit thema zal een veelheid van kleinere en grotere onderzoeken worden georganiseerd. Ieder onderzoek draagt bij aan kennis over het thema. Als beeld kan de aanpak m.b.v. thema's als volgt worden weergegeven:

Research-Cloud of Thematische Onderzoekswolk

Verschillende onderzoeken van studenten, docenten en studenten én docenten dragen samen bij aan een beter begrip en inzicht in het thema en zijn de motor voor concrete aanpakken en innovaties binnen de school/scholen/opleiding. Daarnaast wordt kennis gegenereerd over het doen van onderzoek, onderzoeksinstrumenten, etc. Lectors/hogleraren/onderzoekers met affiniteit met het betreffende thema worden verbonden met de wolk. Zo ontstaan expertisegroepen van studenten, docenten, opleiders en onderzoekers die instellingsgrenzen overstijgen. Voordelen zijn o.a.:

- als studenten kiezen voor een bepaald thema waarover op hun instituut onvoldoende deskundigheid is kunnen ze begeleid worden door begeleiders vanuit (een van de) de andere instituten;
- als studenten onderzoek willen doen naar een thema dat op een andere school actueel is dan de school waar zij direct aan zijn verbonden, is er de mogelijkheid onderzoek te doen op deze andere school, begeleid door de betreffende andere school;
- er wordt ruimte gecreëerd voor het verbinden van (langer lopend) onderzoek dat voortkomt uit schoolontwikkelingsvragen enerzijds en (kortlopend) studentenonderzoek anderzijds;
- de thematische aanpak maakt het mogelijk meer samen te werken tussen vakken. De (huidige en toekomstige) thema's zullen veelal een vakoverstijgend karakter hebben (bijv. motivatie- of aansluitingsproblematiek). Studenten kunnen binnen dat thema kiezen voor een vak(didactisch)specifieke invulling;

- er gaat niet veel energie zitten in het exact afstemmen van planning en inzet, er is (bewust) ruimte voor eigen initiatieven van studenten en docenten, terwijl wel is geborgd dat onderzoek voortbouwt op eerder onderzoek (staan op de schouders ...) en dat er een gedeelde kennisbasis ontstaat.

De aanpak in thema's brengt een proces van kenniscirculatie tussen instituten, scholen, docenten en studenten op gang en houdt dit duurzaam in stand in de expertisegroepen. Er ontstaat een gezamenlijke kennisbasis per thema, bouwend op een eigen kennisbasis per organisatie (school/instituut) voor wie het betreffende thema van belang is. Dit proces borgt het delen van kennis en resultaten en is de katalysator voor het opzetten van nieuw onderzoek.

Thema's zijn actueel zolang de onderliggende problemen die sturend zijn voor de onderzoeksactiviteiten actueel zijn. Thema's kunnen worden afgesloten en nieuwe kunnen worden geformuleerd. In hoofdstuk 4 wordt het proces om het onderzoeksprogramma te actualiseren, nader beschreven. De onderzoeksagenda is dynamisch, wat het mogelijk maakt deze daadwerkelijk en duurzaam te verbinden aan de kennisbehoeften van de partners en het samenwerkingsverband.

3.2 De onderzoeksthema's

Er is een consultatieronde gehouden op de deelnemende scholen voor voortgezet onderwijs, bij de directies en de docententeams, om de belangrijke thema's voor de schoolontwikkeling voor de komende jaren te articuleren. Deze "wensen" zijn gespiegeld aan de expertise en onderzoeksagenda's van de instituten. Op basis hiervan zijn de volgende thema's voor de komende periode bepaald:

1. Recht doen aan verschillen tussen leerlingen
2. Verbetering van onderwijsrendement/studiesucces
3. Verbetering van onderwijskwaliteit en toetsing
4. Ontwikkelen schoolbrede onderzoekende cultuur
5. Verbetering van de leeromgeving van (aanstaande) leraren en lerarenopleiders

Bijdragen aan dit laatste onderzoeksthema moeten worden gezien als bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de academische opleidingsschool ('pilots').

In de volgende tabel staan de lopende/te starten onderzoeken (teams) op de 5 thema's benoemd, met daarachter de initialen van de school die het betreffende onderzoek uitvoert c.q. heeft aangedragen. Het aantal onderzoeken zal de komende periode nog nader worden uitgebreid.

Onderzoeksprogramma				
<i>Thema 1: Recht doen aan verschillen tussen leerlingen</i>	<i>Thema 2: Verbeteren van Onderwijs- rendement/ Studiesucces</i>	<i>Thema 3: Verbeteren Onderwijs- kwaliteit en toetsing</i>	<i>Thema 4: Ontwikkelen schoolbrede onderzoekende cultuur</i>	<i>Thema 5: Verbetering leeromgeving (aanstaande) leraren en opleider</i>
Excellente leerlingen (CSGJA)	Onderzoek dat het rendement van de school en de leerling ondersteunt / verbetert realiseren door het ontwikkelen van een	Verbeteren onderwijskwaliteit van de school en de kwaliteit van de opleidingsschool (ECL)	Langlopend onderzoek naar de effecten van teamontwikkeling in de richting van een onderzoeksmatige manier van werken voor het werk en leerklimateit	Bouwen van een actieve infrastructuur rond het doen van onderzoek (opleidingsinstituten)

	onderzoekende cultuur (KMC)		in de afdeling (KMC)	
Betere Examenresultaten voor jongens door intrinsieke prikkels (ECL)	Verbeteringsmogelijkheden in examenresultaten aardrijkskunde mbv hard-op-denken-protocol (CSGJA)	Docenten stimuleren naar excellentie (CSGJA)		
Onderzoek naar de organisatie van differentiatie van leerlingen. (JPT)	Schoolmotivatie; Op schoolniveau kan o.a. gekeken worden naar de organisatie van het onderwijs, de identiteit en sfeer van de school, de activiteiten die leerlingen bij de school betrekken. Op leerlaagniveau kan o.a. gekeken worden naar de afstemming tussen de vakken, het aanbieden van activerend onderwijs, inspirerende docenten en coaches en leerlaag eigen activiteiten. (PCC)	Docenten evalueren, onderzoeken en analyseren de eigen onderwijspraktijk t.b.v. kwaliteitsverbetering m.b.v. verbetering onderwijs in pedagogisch/didactisch opzicht of herontwerp (JPT)		
Excellentie MAVO (KMC)	Onderzoek naar de effecten van het gebruik van digitaal lesmateriaal aardrijkskunde m.b.v. EduGIS(CSGJA)	Hoe kunnen leraren de onderwijskwaliteit van hun primaire proces verbeteren door in hun (vak)didactisch handelen meer aandacht te geven aan lesdoelen, uitdagende taken en goede feedback		
	Verbetering leesvaardigheid bovenbouw VWO (CSGJA)	Invoering van ETP en ERK bij de MVT. (JPT)		
	Gebruik en doelmatigheid van de JPT-agenda als planningsinstrument voor leerlingen (JPT)	Aansluiting onderbouw – bovenbouw (KMC)		

In onderstaande tabel wordt de koppeling met de expertise en onderzoeksagenda's van de instituten weergegeven.

Instituut – expertise/onderzoek	Onderzoeksthema's				
	1	2	3	4	5
Vrije Universiteit					
<i>Onderwijscentrum VU</i>					
Cluster Special Educational Needs	X				
ULO			X		
Onderzoeksagenda, thema 1 – knowledge development of pupils and students		X			
Onderzoeksagenda, thema 2 – knowledge development of teachers and teacher educators				X	X
Onderzoeksagenda, thema 3 – knowledge development and assessment			X		X
<i>Faculteit der Psychologie en Pedagogiek</i>					
Education for the good life in a diverse society & Developmental Education in the school context	X	X	X		
LEARN!	X	X			
Hogeschool van Amsterdam					
Projectgroep Excellentieprogramma's	X				
Lectoraat Mens en Maatschappij		X	X		
Lectoraat VMBO		X	X		
Lectoraat Leren en Innoveren				X	X
Hogeschool Inholland					
Lectoraat Onderwijs en jeugdbeleid	X	X			
Lectoraat Geïntegreerd Pedagogisch Handelen	X		X		
Lectoraat Ontwikkelingsgericht Onderwijs		X			
Lectoraat Educatieve Dienstverlening			X	X	
Lectoraat E-learning			X		X
Lectoraat Onderwijs en Levensbeschouwing		X			
Lectoraat Taaldidactiek		X	X		
Universiteit van Amsterdam					
ILO	X	X	X		X
Onderwijsrendement		X			
Opleidingsscholen				X	

In onderstaande tabel wordt tenslotte een overzicht gegeven van het onderzoek dat de afgelopen jaren is uitgevoerd en dat is afgerond.

Uitgevoerde onderzoeken docenten				
ECL	KMC	PCC	JPT	CSGJA
Verbetering docent-leerling relatie m.b.v. gerichte training en Roos van Leary-meting.	Effect van fysieke inspanning op de concentratie	Eerste onderzoek naar het geven van adviezen aan het juniorcollege is in een afrondende fase.	Hoe ervaren leerlingen het gebruik van de JPT-agenda?	“Formatief toetsen”. In 3 klassen en 2/3 docenten VMBO team. Sept. 2011: aanbevelingen integraal ingevoerd in VMBO.

Verbeteringsmogelijkheden in examenresultaten aardrijkskunde m.b.v. het hard-op-denken-protocol.			Hoe ervaren de leerlingen de overgang van 3V naar 4V	2010-2011 Onderzoek naar de effectiviteit van studiezaallessen
Oorzaken dalende keuze voor vak Frans			Evaluatie van de aansluiting tussen 3V en 4V bij het vak biologie	
			Via zelfreflectie naar zelfmotivatie	
			Straffen en belonen met het P-cijfer	

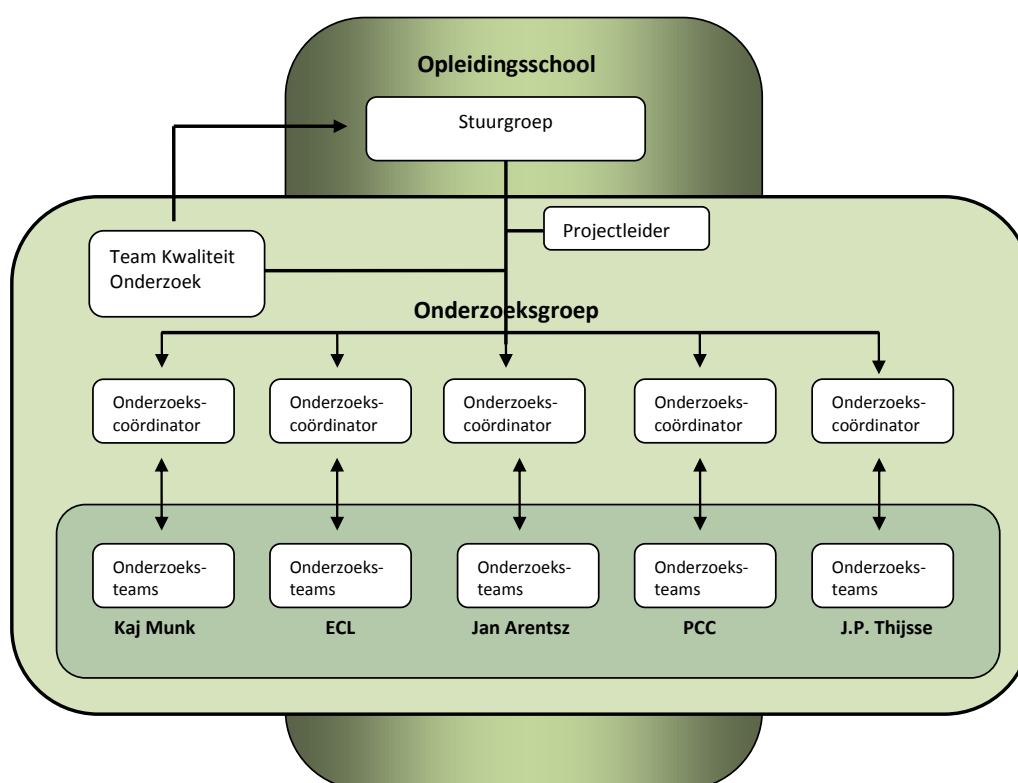
Uitgevoerde onderzoeken studenten⁵				
<i>ECL</i>	<i>KMC</i>	<i>PCC</i>	<i>JPT</i>	<i>CSGJA</i>
Mourning Processes in IRIS				Creative Drama in the Second Language Classroom
				Verantwoordelijkheid van leerlingen in de 1e en 2e klas (kb/tl) op het JA
				Het mondeling betoog in de onderbouw
Diverse vakdidactische praktijkonderzoeken	Vakdidactische praktijkonderzoeken Aardrijkskunde, Godsdienst	Diverse vakdidactische praktijkonderzoeken	Diverse vakdidactische praktijkonderzoeken	Vakdidactische praktijkonderzoeken Duits, Aardrijkskunde
De nodige (interessante) studentonderzoeken die niet aansloten bij de schoolontwikkeling				

⁵ In deze tabel staan enkele voorbeelden genoemd. Het betreft geen uitputtend overzicht van alle studentonderzoeken die de afgelopen tijd binnen de AONHW zijn uitgevoerd.

4. Organisatie

4.1 Specifieke organisatie m.b.t. onderzoek

In onderstaande figuur staat de organisatie van het onderzoek in de Academische Opleidingschool Noord-Holland West weergegeven.

Stuurgroep

De stuurgroep is eindverantwoordelijk voor de Academische Opleidingschool en stuurt op het bereiken van de doelstellingen. De stuurgroep vergadert 3 keer per jaar en bestaat uit vertegenwoordigers van de deelnemende partijen (conform de samenwerkingsovereenkomst). De stuurgroep stelt de thema's van het onderzoeksprogramma vast.

Projectleider

Voor de komende 2 jaar (in ieder geval) is de projectleider, in samenwerking met de regievoerder en een onderzoeksondersteuner, verantwoordelijk voor de operationele zaken van de Academische Opleidingschool. Zij vormen de 'linking pin' tussen de stuurgroep, het Team Kwaliteit Onderzoek en de onderzoekscoördinatoren. Zij sturen op uitvoerend niveau en zien erop toe dat de voorziene activiteiten tijdig en volledig worden gerealiseerd. De belangrijkste taken zijn:

- het realiseren van de doelstellingen;
- oplossen van knelpunten / problemen die eindresultaten in de weg staan;
- de voortgangsbewaking van de uitvoering;
- de communicatie tussen de verschillende gremia;
- het (laten) zorgen voor een adequate administratieve organisatie en het tijdig voldoen aan alle rapportageverplichtingen.

Team Kwaliteit Onderzoek

Het Team Kwaliteit Onderzoek is adviserend voor (de actualisering van) het onderzoeksprogramma en de borging van de kwaliteit van het onderzoek. Een hoogleraar van de VU en lectoren van de Hogescholen hebben zitting in het Team ten behoeve van inhoudelijke kwaliteit en professionalisering. Daarnaast heeft een vertegenwoordiger van de scholen zitting in het team.

Onderzoekscoördinatoren

Iedere school heeft een onderzoekscoördinator aangesteld (0,1 fte) die het onderzoek op de eigen school coördineert en dit afstemt met het Team Kwaliteit Onderzoek. Zij zijn het die (op basis van overleg binnen de school) de thema's identificeren in de ontwikkelagenda van hun school, die de onderzoeks(aan)vragen tegen het licht van de thema's houden en die uit de opbrengsten meer algemene inzichten genereren waar verder op kan worden gebouwd. Zij verbinden de schoolgebonden body of knowledge rond een thema met de body of knowledge van de gehele Academische Opleidingsschool rond dat thema. Oftewel: zij verbinden de onderzoeksagenda van de school met dat deel van het onderzoeksprogramma van de Academische Opleidingsschool dat voor de eigen school relevant is. Zij leggen verantwoording af aan de eigen directie.

De Onderzoekscoördinator is verantwoordelijk voor:

- het (stimuleren van het) formuleren van onderzoeksthema's (in overleg met de schoolleiding en onderzoeksteams) op basis van de ontwikkelingsagenda van de school;
- de kwaliteit en voortgang van het onderzoek binnen de school;
- het stimuleren van het tot stand komen van een schoolbrede onderzoekscultuur.

De Onderzoekscoördinator heeft als taken:

- onderzoeksvragen af te stemmen tussen de school en de onderwijsinstututen op basis van de ontwikkelingsagenda van de school;
- onderzoeksteams van docenten en studenten op te zetten en de voortgang en kwaliteit van het onderzoek te bewaken;
- contacten te onderhouden met de schoolopleiders, vakbegeleiders, onderzoeksteams en instituten;
- er voor te zorgen dat de onderzoeksresultaten op een adequate manier binnen het netwerk (AONHW) en de school worden gepresenteerd;
- de onderzoeksdocenten te ondersteunen bij hun taak en de professionalisering van de onderzoeksdocenten te stimuleren;
- studenten te ondersteunen bij het verbinden van hun onderzoeksthema's aan de schoolthema's;
- de vakbegeleiders en andere collega's te enthousiasmeren om deel te gaan nemen aan onderzoeksteams;
- de schoolleiding voorstellen te doen voor de facilitering van de onderzoeksdocenten en voor overlegtijd in het rooster.

Onderzoeksteams

Docenten(teams) hebben de mogelijkheden om onderzoek aan te dragen/te initiëren, in te richten en (in teams en/of met studenten) uit te voeren. Studenten kunnen onderzoekswensen aangeven, die zoveel mogelijk in aansluiting bij vragen van onderzoeksteams, worden ingevuld (zie eerdere beschrijvingen thema's en verbinden van student- en docentonderzoek).

Belangrijke rollen bij het onderzoek van (aankomend) leraren zijn de onderzoeker (instituten) en de onderzoeksdocent (scholen).

De onderzoeker

is (mede) proceseigenaar van

- de kwaliteit van het onderzoek van het betreffende onderzoeksteam;
- de uitvoering van het onderzoek;
- het professionaliseren van onderzoeksdocenten;
- de beoordeling van de ontwikkeling van de student in het doen van onderzoek;
- kennisdeling.

Taken daarbij zijn, o.a.

- overleg met het onderzoeksteam;
- overleg met de instituutsopleider en vakbegeleider;
- overleg met de onderzoekskoördinator;
- reviewen van de onderzoeksaanpak;
- doen van onderzoek;
- beoordelen van onderzoeksresultaten;
- beoordelen van studenten in het doen van onderzoek;
- coachen van onderzoeksdocenten;
- verspreiden van resultaten.

NB. voor het onderzoek van de student heeft de onderzoeker in het opleidingsteam een plaats naast de vakdicacticus.

De onderzoeksdocent

is (mede) proceseigenaar van

- de kwaliteit van het onderzoek van het betreffende onderzoeksteam;
- de borging van het onderzoek en de resultaten in de school;
- de uitvoering van het onderzoek;
- de inhoudelijke begeleiding van de student;
- kennisdeling.

Taken daarbij zijn, o.a.

- overleg met het onderzoeksteam;
- overleg met de onderzoekskoördinator;
- mede opstellen van de onderzoeksaanpak;
- doen van onderzoek;
- beoordelen van onderzoeksresultaten;
- coachen van de leervragen van de student;
- delen van kennis in de school;
- implementatie van resultaten in de school.

NB. voor het onderzoek van de student heeft de onderzoeksdocent in het opleidingsteam een plaats naast de vakbegeleider.

4.2 Proces actualiseren onderzoeksprogramma

Leidend voor het onderzoeksprogramma zijn de ontwikkelvragen van de scholen. Uit deze ontwikkelvragen zijn en worden de onderzoeksthema's afgeleid. Daarbij geldt als randvoorwaarde

dat een thema niet in het onderzoeksprogramma wordt opgenomen als er geen relatie is met aanwezige kennis en een onderzoekslijn van één van de instituten.

De ontwikkelvragen van scholen zullen door de jaren heen veranderen. Daarmee zal ook het onderzoeksprogramma moeten worden geactualiseerd. Voorlopig wordt voorzien dat dit eens in de 2 jaar wordt gedaan, op de volgende manier:

1. evaluatie onderzoeksprogramma – wat is gedaan, welke resultaten heeft dit opgeleverd, welke onderzoek loopt nog hoe lang door, etc. – TKO met de onderzoekscoördinatoren;
2. identificatie wensen en invulling onderzoeksprogramma en thema's – iedere school gaat intern na wat de wensen zijn:
  - a. de onderzoekscoördinatoren overleggen met de docententeams en directie;
  - b. de onderzoekscoördinatoren stellen een schoolgebonden onderzoeksagenda op;
  - c. de directie bekrachtigt deze agenda;
3. herzien onderzoeksprogramma:
  - a. het TKO bespreekt de evaluatie van het onderzoeksprogramma, de onderzoeksagenda's van de scholen en identificeert de belangrijkste (overkoepelende) thema's voor de navolgende jaren;
  - b. het TKO bespreekt dit met de onderzoekscoördinatoren;
  - c. het TKO adviseert de stuurgroep over een herzien onderzoeksprogramma;
  - d. de stuurgroep stelt het onderzoeksprogramma vast.